

ŠOLA ZA ČASTNIKE
XVII. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTE

Zaključna naloga

TAKTIČNI PREMIKI VODNE BOJNE SKUPINE

Kandidatka: vod Željka Simič

Mentor: maj. Vilijem Šolar

Ljubljana, september 2007

KAZALO VSEBINE

POVZETEK.....	i
SUMMARY.....	ii
1 UVOD	4
1.1 TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	5
1.2 PREDMET OBRAVNAVE.....	5
1.3 CILJ OBRAVNAVE.....	5
1.4 METODE DELA.....	5
1.5 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE	5
2 VODNA BOJNA SKUPINA	7
2.1 POJEM VODNE BOJNE SKUPINE	7
2.1.1 Definicija bojne skupine	7
2.2 MOTORIZIRANI VOD SLOVENSKE VOJSKE KOT OSNOVA ZA OBLIKOVANJE VBS	9
2.3 OBLIKOVANJE VODNE BOJNE SKUPINE (OKREPLJENEGA VODA)	1
0	
3 PREMIKANJE.....	12
3.1 VRSTE IN OBLIKE PREMIKOV	12
3.2 DELITEV PREMIKOV	13
3.3 NAČRTOVANJE PREMIKA.....	14
3.4 IZVAJANJE PREMIKOV	16
3.5 IZVIDOVANJE ZA PREMIK.....	16
3.6 ZAVAROVANJE PREMIKA.....	16
3.7 PREMIK GLAVNINE.....	17
3.8 PREDABI, ODMORI IN POČITEK.....	18
4 ZEMLJIŠČE.....	19
4.1 VRSTE ZEMLJIŠČ	20
5 TAKTIČNO PREMIKANJE	22
5.1 FORMACIJE PREMIKANJA	22
5.1.1 Oblike premikanja oddelka, kot sestavnega dela VBS.....	22
5.1.2 Oblike premikanja vkrcnega in izkrcnega dela voda (VBSK)	23
5.2 TEHNIKE PREMIKANJA.....	31
5.3 TEHNIKE PREMIKANJA V SESTAVI ČETE	34
5.4 PREMIKANJE VODNE BOJNE SKUPINE V SODELOVANJU S TANKI	34
5.5 OGENJ IN PREMIK (MANEVER) V SODELOVANJU S TANKI	36
5.6 TEHNIKA PREMIKANJA V NEPOSREDNEM STIKU (MANEVER)..	36
5.7 PREMIKI SKOZI NEVARNA OBMOČJA	39
5.8 TEHNIKE PREČKANJA ODPRTEGA OBMOČJA	39
6 ZAKLJUČEK.....	44
LITERATURA IN VIRI	46
SEZNAM SLIK IN TABEL.....	47

POVZETEK

V enotah kopenske vojske se vse bolj nadaljuje trend zmanjševanja slabo opremljenih pehotnih bojnih enot in nadomeščanje le teh z mehanizirano pehoto za izvajanje globokih in hitrih prodorov. V ospredje prihaja oblikovanje bojnih skupin, ki se formirajo za izvršitev določene naloge in so največkrat sestavljene iz bataljona, ki je okrepljen ali podprt z bojnimi enotami. Način oblikovanja je odvisen od večih faktorjev, prvenstveno od naloge za katero se bojna skupina oblikuje, možnosti infrastrukture, prehodnosti zemljišča, nasprotnika, bojne situacije ter potrebnega časa za premik. Bojna skupina je lahko oblikovana na različnih ravneh, od najnižjih taktičnih do najvišjih strateških ravni.

V zaključni nalogi pozornost posvečam bojni skupini na nivoju voda oziroma tako imenovani vodni bojni skupini in sicer njenemu oblikovanju, nalogam in značilnostim.

Osrednji del naloge pojasnjuje oblike in tehnike taktičnih premikov vodne bojne skupine ter v končni fazi vlogo slehernega poveljnika pri načrtovanju, izvajanju, izbiri ustrezne optimalne tehnike premika v določenem času, prostoru in situaciji-naj si gre za stik s sovražnikom, zgolj prečkanje nevarnega območja ali zgolj premika iz enega območja na drugega.

Ker se pehota največkrat bojuje ponoči, da bi izkoristila prednosti omejene vidljivosti, se končni del naloge dotika tudi vprašanja tehnik delovanja vodne bojne skupine na zemljišču v pogojih omejene vidljivosti.

Ključne besede: bojna skupina, vodna bojna skupina, oblike taktičnih premikov, tehnike taktičnih premikov, tehnike delovanja v pogojih omejene vidljivosti

SUMMARY

There is an increasing trend in the army units of reducing poorly equipped infantry units and replacing those with mechanized infantry intended for execution of deep and fast enemy territory infiltrations. In the foregrounds of those developments is forming of battle groups for specific tasks and are in most cases assembled out of a battalion which is reinforced with other combat elements. The way of forming those depends on several factors, depending on the type for which this battle group is formed, the capability of available infrastructure, terrain type, enemy type and strength, battlefield situation and the time needed for movement. Battle groups can be formed on different levels, from the lowest tactical up to the highest strategic levels.

This final exam work is dedicated to the battle group on the platoon level or so called platoon battle group and its forming, assignments and characteristics.

The center of this work tries to explain forms and techniques of platoon tactical movement and the role of each commanding officer with planning, execution, choosing of optimum movement techniques in dedicated time, space and situation - that being either the contact with the enemy, trespassing potentially dangerous areas or moving from one operational area to another.

Because the infantry units mostly fight at night, the final part of this work also deals with the conditions of limited visibility.

Key words: battle group, platoon battle group, forms of tactical movement, techniques tactical movement, operational techniques in conditions of limited visibility.

1 UVOD

Veliko se jih sprašuje, kaj je tisto v novi strategiji bojevanja, najsi bo britanska ali ameriška ali dostikrat celo ponesrečena kombinacija obeh, zaradi česar bo ta učinkovitejša in uspešnejša od dosedanjih. Strategija ponuja nekaj novega in hkrati veliko že vidnega in v končni fazi ni nič drugega kot prilagajanje vojaka spremenjenemu načinu bojevanja, ki svoje težišče iz gozdov seli v urbana središča.

Nekatere države ugotavljajo, da je potrebno oboroženim silam zagotoviti večjo mobilnost, najsodobnejše C4I zmogljivosti, zmogljivosti za izvajanje vnaprejšnjih udarov (preemptive strikes), razviti tehnologijo za daljinsko projekcijo sile (rakete) in tehnologijo slabše radarske opaznosti (stealth). Vidni so trendi v zmanjševanju sil človeškega vira, modernizacija in informatizacija starejših orožij in opreme, nabava novih informacijsko podprtih orožij, pospeševanje večje mobilnosti ter povečana intenzivnost skupnih usposabljanj različnih rodov in zvrsti oboroženih sil v urjenju kombiniranih operacij.

V enotah kopenske vojske se nadaljuje trend zmanjševanja slabo opremljenih pehotnih bojnih enot in nadomeščanje teh enot z mehanizirano pehoto, ki naj bi ob ognjeni oklepni podpori tankov in mehanizirane artilerije izvajala globoke in hitre prodore. Največji napredek je na formiranju manj številčnih, bolje tehnološko opremljenih in usposobljenih enot za hitro posredovanje (Special Operations Forces – SOF). Te se urijo za delovanje kjerkoli na svetu iz kateregakoli elementa (zrak, voda, kopno) in so specializirane za izvidniške, protiteroristične naloge in manjše hitre udare. Na drugi strani pa velike države razvijajo sile za sodelovanje v mirovnih operacijah.

Nov koncept bojevanja »doseganje čim večjega učinka ob čim manjših stroških« je postal v veliki meri uresničljiv z novimi orožji, ki nosijo majhno količino ubojne snovi, vendar so izredno natančna in z veliko ubojno močjo. Prihodnje operacije bodo potekale v več dimenzijah in več smereh, nasprotnika bo moč napasti z velike ali »super« velike razdalje.

Cilj kopenskih operacij ne bo več presekane oskrbovalnih zvez, pač pa uničenje poveljniško-nadzornih (C4IR) zmogljivosti.

1.1 TEORETIČNA IZHODIŠČA

Bojna taktična aktivnost je tudi premikanje. VBS se organizira pri polni bojni pripravljenosti in skladno z načrtovano nalogo premika iz enega območja na drugo. VBS se lahko premika s pohodom, prevoznimi sredstvi in med kombinacijo obojega.

Osnovni način premika je pohod. Na dolžino premika VBS delimo na normalne premike ali vsiljene premike. Ravno tako delimo premike VBS na dnevni čas ali so to nočni, dnevni ali kombinirani (dnevno – nočni). V želji za čim hitrejši premik VBS največkrat izvajamo premike s prevoznimi sredstvi in v kolonah, lahko, pa tudi izvajamo premik v bojni razporeditvi. V takih primerih, ko VBS prehaja v bojno razporeditev imenujemo razčlenjevanje. Razčlenjevanje največkrat izvajamo iz pohoda v napad ali pri uvedbi drugega ešalona ali izmiku.

1.2 PREDMET OBRAVNAVE

V nalogi bom obravnavala pomen in načine taktičnih premikov VBS.

1.3 CILJ OBRAVNAVE

Cilj obravnave je predstaviti, kakšni so optimalni premiki VBS v danih okoliščinah in skozi proučevanje podatkov ugotoviti optimalne pogoje za premike VBS v različnih situacijah in tehnikah ter oblikah taktičnih premikov VBS, ki jih sleherni poveljnik potrebuje za odločitev v dani situaciji.

1.4 METODE DELA

Metode dela se naslanjajo na dostopno literaturo s tematiko taktičnih premikov, njeno preučevanje, prenos tehnik v prakso ter na osebne izkušnje, pridobljene skozi različna usposabljanja skozi službovanje v Slovenski vojski.

1.5 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Struktura zaključne naloge obsega uvod v predmet obravnave v katerem opredelim izhodišča, predmet, cilje, metodo in strukturo zaključne naloge.

V prvem sklopu obravnavam pojem vodne bojne skupine in sicer, kako je bil sprejet koncept bojnih skupin in kako se le-ta oblikuje in načrtuje v motoriziranem vođu Slovenske vojske kot osnovi za njeno oblikovanje ter sam način oblikovanja vodne bojne skupine z opisom bistvenih elementov, kot tvorcev vodne bojne skupine.

Jedro zaključne naloge obravnava pojem »premiki« in sicer vrste premikov, kjer opišem značilnosti pohoda, prevoza, kombinacije pohoda in prevoza, administrativnega premika,

taktičnega premika in približevanja. V naslednji točki razdelam delitev premikov glede na čas, dolžino in čas premikov. V naslednjih točkah se dotikam vprašanja načrtovanja izvajanja premikov, vlogo začetnih točk, kontrolnih točk ter točk razčlenjevanja, samega razporeda, hitrosti premika, pogojev in poveljevanja. Razdelam tudi načrtovanje predahov, odmorov in počitkov. V točki izvidovanja in zavarovanja premikov pojasnim vlogo čelne izvidnice, patrulje, bočne izvidnice, jedra kolone in začelja ter v nadaljevanju, kaj mora zagotavljati glavnina sil v premiku.

V sklopu poglavja »zemljišče« obravnavam uporabo zemljišč za zaščito, izogibanje možnim zasednim položajem, uporabo protiukrepov, izkoriščanje zmožnosti lahkih kolesnih vozil, vzpostavitev stika s sovražnikom z najmanjšim delom enote.

V nadaljevanju obravnavam vrste zemljišč in v tem delu značilnosti manevrskega zemljiča, hribovja, sredogorskega sveta, visokogorskega sveta, krasa, gozdov in naselij ter značilnosti vremenskih razmer.

Splošnim opredelitvam premikov sledi poglavje »taktični premiki«, kjer obravnavam oblike premikanja vkrcnega in izkrcnega dela voda v obliki kolone, linije, ešalona desno (levo), klina, »srta« in spirale. Ko govorim o tehnikah premikanja obravnavam premik z vkrcno enoto, premik z izkrcno enoto, premik z varovanjem, premik z varovanjem z vkrcno enoto, premik z varovanjem in izkrcno enoto, premik z varovanjem v preskokih z vkrcnim in izkrcnim delom ter premik vodne bojne skupine v sodelovanju s tanki.

Bistvenim vsebinam sledi zaključek, ki povzema in zaokroži obravnavano tematiko.

2 VODNA BOJNA SKUPINA

2.1 POJEM VODNE BOJNE SKUPINE

Države, ki so tako ali drugače vpletene v vojno, posebno v vojno proti terorizmu in različne humanitarne operacije, bodisi ohranjanja miru (peacekeeping) bodisi vsiljevanja miru (peaceenforcement), so pod lučjo vojske ZDA sprejele koncept bojnih skupin (Battle Group Concept). Gre za prilagoditev ameriške brigadne bojne skupine Stryker (Stryker brigade combat team – SBCT), ki je bila odgovor na potrebe po hitro odzivnih enotah z delovanjem na žariščih po celem svetu, potrebam posamezne vojske.

Koncept bojnih skupin se je iz ZDA preko NATA prenesel tudi v EU, ki se trudi da ga vzpostavi do leta 2010. Koncept je povzela tudi Slovenija in ga realizira predvsem vidno v enotah NRF.

2.1.1 Definicija bojne skupine

»Bojna skupina je namensko organiziran taktični sestav glede na skupno poslanstvo (četna, bataljonska, brigadna) ali prevladujoči način in vrsto delovanja (zračna, kopenska, mornariška). Združevanje enot v bojne skupine je osnovni pristop organiziranja za bojno delovanje. Bistvo uveljavljanja tega načina organiziranja sil je učinkovita usklajenost vseh bojnih funkcij« (Vojaška doktrina, 2006; 92)

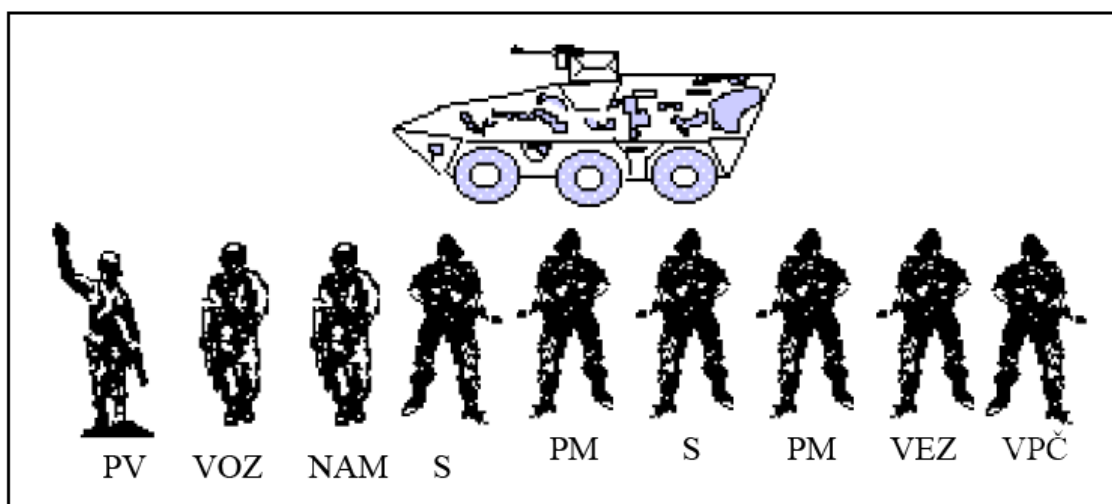
»Bojna skupina je formacija začasne sestave. Formira se za izvedbo konkretne naloge. Osnova za njeno formiranje je četa, ki se okrepi z ustreznimi enotami in praviloma osamostali glede logistične oskrbe. Poveljnik bojne skupine je praviloma poveljnik čete. Lahko se mu dodajo častniki in podčastniki, ki mu pomagajo uporabiti določene dodane enote za izvedbo naloge. Bojna skupina se pred odhodom na izvedbo naloge organizira in usposobi za skupno bojevanje (Humar, 1996; 24)

Vodna bojna skupina (VBSK) je začasna, namenska, modularno oblikovana taktična enota, formirana za izvedbo določene naloge oz. dosego cilja. Deluje v okviru čete oziroma bataljona, ki VBSK nudita podporo in hkrati prispevata elemente s katerimi se le-ta oblikuje. Osnova VBSK je motoriziran vod, ki se mu glede na nalogo dodaja potrebne elemente. Poveljuje ji poveljnik voda okoli katerega se oblikuje bojna skupina. Vod je osnovna bojna enota, ki lahko izvaja manever v sklopu bojnega delovanja. Vod se lahko bojuje kot del motorizirane čete ali kot del bojne skupine združene z drugimi

oklepnimi sredstvi. V vseh primerih lahko vod vzpostavi podporni del in premika druge elemente, z namenom zavzetja dominantnih položajev in uničenja nasprotnika.

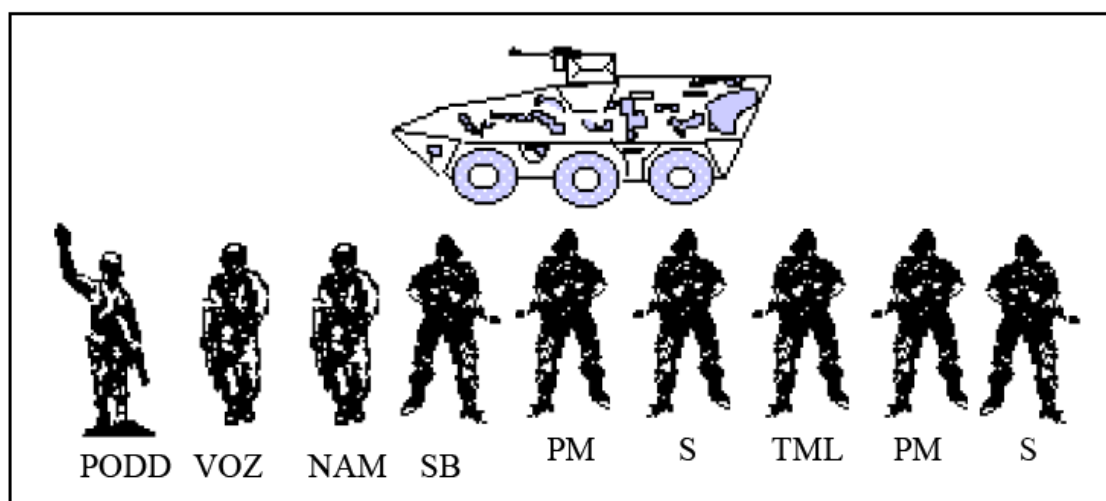
Vodno bojno skupino sestavlja 1 častnik, 4 podčastniki in 39 vojakov razdeljeni v tri elemente: poveljstvo voda, vozniki in poveljniki ter izkrcni del (trije pehotni in ognjeni oddelek).

S strokovnega vidika je termin VBSK novost, ne moremo pa trditi, da v celoti, kajti ima vse značilnosti okrepljenega voda. Tako VBSK kot okrepljenemu vodu so pridodani elementi od enote višjega nivoja, podrejeni poveljstvu voda.

Slika 1: Sestava poveljstva voda

Vir: Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

Slika 2: Sestava oddelka 3x

Vir: Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

2.2 MOTORIZIRANI VOD SLOVENSKE VOJSKE KOT OSNOVA ZA OBLIKOVANJE VBS

Republika Slovenija je s pristopom k Evropski uniji in zvezi NATO sprejela koncept vodnih bojnih skupin (VBSK). Koncept oblikovanja BS je bil načrtovan tako, da naj bi Slovenska vojska do leta 2010 vzpostavila bojno skupino ranga bataljona. Osnova te bataljonske BS bi bil motoriziran bataljon. Znotraj bataljona bi bile motorizirane čete, kot osnovne taktične enote, in motorizirani vodi.

Motorizirani vodi naj bi bili opremljeni s štirimi lahkimi kolesnimi oklepnimi vozili Patria 8x8 in oboroženi s sodobnimi oborožitvenimi sistemi (top 30 mm, mitraljez 7,62mm, bombomet 40mm in protioklepni raketni sistem Spike).

Slika 3: Motorizirani vod Slovenske vojske (projekcija)

Vir: Taktična študija »Motorizirani bataljon SV2010«

V vodu naj bi bilo poleg poveljnika voda še 48 vojakov. To število sestavljajo oddelki in poveljniški oddelek. Vsak oddelek sestavlja tričlanska posadka vozila (poveljnik vozila, voznik in namerilec na orožju) ter devet članov izkrcnega dela (poveljnik oddelka z dvema skupinama vojakov).

<i>častniki</i>	1
<i>podčastniki</i>	4
<i>vojaki</i>	43
SKUPAJ:	48
Orožje in oprema	
oklepni transporter Patria	4
puške AP 5,56mm	40
puškomitraljez MAG 7,62mm	3
puškomitraljez MINIMI 5,56mm	3
ostrostrelna puška	4
RPOO	8
bombometi na puški (podcevni)	8
ročne bombe	72
Sitawer	5
nočna namerilna naprava	16
daljnogled	2
termokamera	1

Tabela 1: Oborožitev in oprema motoriziranega voda
Vir: Taktična študija » Motorizirani bataljon SV2010«

2.3 OBLIKOVANJE VODNE BOJNE SKUPINE (OKREPLJENEGA VODA)

Taktična bojna skupina se formira za izvršitev naloge in je sestavljena iz bataljona, ki je okrepljen ali podprt z bojnimi enotami. Po odločitvi nadrejenega je lahko okrepljen z bojno podporo brigade ali operativne skupine. Način oblikovanja je odvisen od večih faktorjev kot so možnost infrastrukture, naloge VBS, prehodnosti zemljišča, nasprotnika, bojne situacije ter potrebnega časa za premik. Pohodno kolono sestavlja bataljon. Sestava kolone omogoča samostojno delovanje, imeti mora elemente zavarovanja. PO enote so v medprostoru med zavarovanjem in glavnino. Enote RKBO so blizu čela glavne kolone. Inženirijske enote zagotavljajo premike glavni koloni. Sanitetna enota je na čelu logistične kolone. Enote za popravilo in izvleko so na začetju logistične kolone. Enota zvez in poveljstvo so praviloma na čelu glavne kolone.

VBS je skupina rodov, namensko združenih za izvršitev določene naloge, ki temelji na poveljstvu bojnih enot, bojnih enot in enot zagotovitve.

Vodni bojni skupini, kot namensko oblikovani taktični enoti ali ko govorimo o okrepljenem vodu, so običajno dodane določene enote, kot so na primer:

1. Inženirija

Inženirskim enotam običajno določi prioritete naloge poveljnik čete, zato poveljniku voda inženirskemu elementu ni potrebno dodeljevati nalog. Odgovoren je za koordinacijo vseh inženirskih enot, ki operirajo na njegovem sektorju ter, da izvršijo naloge, ki jim jih je določil njihov poveljnik. Zagotoviti mora vodenje inženirskih enot iz in v njegov sektor odgovornosti ter varovanje teh enot.

2. Elementi protizračne obrambe

Ti elementi so po neposrednim poveljstvom čete med izvajanjem obrambe in pod poveljstvom operative v napadu. Poveljnik voda ne spreminja njihov nalog, ki jih je določil poveljnik čete. Poveljnik tega elementa razporedi vojake po svoji presoji. Pehotni vod mora zagotavljati varovanje za element proti zračne obrambe.

3. Protioklepni element

Njihova osnovna naloga je uničevanje oklepnih vozil. Poveljnik voda ne spreminja njihovih nalog določenih s strani njihovega poveljnika. Protioklepni element razporedi na mesto kjer lahko najboljše podpirajo ostale enote. Pehotni vod zagotavlja njihovo zavarovanje.

4. Skupina za zasliševanja vojnih ujetnikov, obveščevalci

Velikokrat se nahajajo v pehotnem vod. Ti elementi se običajno nahajajo v neposredni podpori bataljona. Poveljnik voda se usklajuje s temi skupinami in zagotavlja razumljivost obstoječe naloge.

Poleg 3 motoroziranih vodov z vozili, posadkami vozil in izkrcnim delom, ki sestavljajo četo, le-ta vsebuje še:

1. **Vod četne ognjene podpore**, opremljen s tremi lahкими oklepnimi osemkolesnimi vozili oboroženimi s topom 105 mm, mitraljezom 12,7 mm in mitraljezom 7,62 mm.
2. **Skupina ostrostrelcev**, sestavljena iz treh vojakov: ostrostrelca, opazovalca in vojaka, ki varuje skupino
3. **Minometni oddelek in skupina za navajanje ognja**
4. **Ostali elementi** : inženirska podpora, skupina opremljena z sistemom zračne obrambe Stinger, izvidniški oddelek v sestavi bataljona, bataljonski minometni oddelek, skupina s senzorskimi sistemi za opazovanje bojišča.
5. **Podporni element**: četna medicinska skupina in skupina za medicinsko evakuacijo.

3 PREMIKANJE

Tempo današnjega bojevanja ter učinki RKB delovanja zahtevajo od enot, da so v neprestanem premiku. Oddelki in vodi se le redko premikajo samostojno. Načeloma delujejo kot del čete ali kot del četne bojne skupine z drugimi dodanimi enotami. Prav tako ima motorizirana četa ognjeno podporo iz enot na ravni bataljona.

Cilj premika je pravočasno zagotavljanje VBS na določenem mestu, ki je pripravljena in sposobna za izvajanje nadaljnjih bojnih nalog. Cilj VBS je opredeljen v Ukazom za bojno delovanje. Premik je (bojno) taktično delovanje, pri katerem se VBS organizirano, (v popolni bojni pripravljenosti) skladno z nalogo premeščajo iz enega v drugo območje. Osnovni namen premika VBS je načrtovano napredovanje do stika z nasprotnikom ter zagotovitev ugodnega položaja VBS za nadaljevanje aktivnosti.

Premike načeloma izvajamo v nočnem času, ob zmanjšani vidljivosti ter v razporedu, ki nam omogoča zaščito premikov. Omogoča nam zmanjšanje posledic ali celo onemogoča udare nasprotnikove artilerije, letalstva in RKBO ter nam omogoča učinkovit manever.

Določenim oviram (mostovi, križišča, prevoji, vrhovi, vzponi,...) moramo zagotoviti med premikom VBS zavarovanje in jih najhitreje prevoziti. Ozkim dolinam in naseljenim mestom se načeloma pri premikih izogibamo.

Pri načrtovanju premikov moramo upoštevati najpočasnejšega v skupini. V kolikor nas pri izvedbi premika velika ovira, ga odstranimo.

Najpočasnejši in najbolj utrujajoč premik je pešačenje, nam pa zagotavlja premike v vseh pogojih tako zemljiščnih kakor tudi vremenskih. Na maneverskem zemljišču je hitrost premika štiri do pet kilometrov na uro. Vzponi in padci zmanjšujejo tempo premikanja. Upoštevati moramo pri premikih na vsakih tristo metrov dodamo še eno uro na čas.

Hitrejše premike izvajamo s prevoznimi sredstvi. Normalni premiki se izvajajo podnevi s 60 km/h. Ponoči, ob pogojih slabše vidljivosti, terenski vožnji se hitrost premika zmanjša tudi samo na 15 km/h.

3.1 VRSTE IN OBLIKE PREMIKOV

1. **Pohod** je osnovni način premikanja VBS. Izvaja se lahko z peš, z vozili ali kombinirano. Premikanje peš je najpočasnejše in najtežje za moštvo. Izvaja, pa se lahko v vseh pogojih in na vsakem ternu. Hitrost premika je povprečno 4-6 km/h, na vsak vzpon oziroma padec višinske razlike se doda po eno uro na vsakih 300 metrov. Premikanje z vozili zahteva utrjene poti. Hitrost v dnevnem času je do 60 km/h, ponoči do 40 km/h na težkem maneverskem območju in boju do 15 km/h.

Hitrost premika ponoči je pri utrjeni poti ob uporabi luči 40 km/h, brez uporabe luči do 20 km/h, po neutrjenih poteh ob uporabi luči do 30 km/h in brez uporabe luči do 15 km/h.

Povprečna hitrost pohoda peš glede na nagib terena je do 5° - 4km/h, nad 5°- 3 km/h, preko 10°- vzpenjanje/na vsakih 300 do 400m višinske razlike se doda 1 (ena) ura, spuščanje / na vsakih 450 do 600 m višinske razlike se doda 1 (ena) ura.

2. **Prevoz** se izvaja s prevoznimi sredstvi kot so vlak (hitrost: 60-100 km/h), letala (transportna: 400-800 km/h), helikopterji (transportni: 150-200 km/h, bojni do 500 km/h), ladje (15-20 vozlov), hitrosti pa so v prvi vrsti odvisne od tipa vozila. Najpomembnejši element pri prevozu je, da je vkrcanje in izkrcanje krajše od pohoda. Prevažanje je premik enote iz enega območja na drugo območje s transportnimi sredstvi, ki niso v njeni sestavi. Temeljna značilnost je večja hitrost in VBS je spočita za izvajanje bojnega delovanja.
3. **Kombinirano** je kombinacija vseh premikov.
4. **Administrativni premik** izvajamo, ko ne pričakujemo delovanj nasprotnika, razen iz zraka.
5. Za **taktični premik** VBS izkorišča čas, vremenske in terenske okoliščine, ki omogočajo najmanjše izpostavljanje nasprotnikovem izvidovanju in bojnem delovanju.
6. **Približevanje** za zmanjšanje učinka nasprotnikovega delovanja izvaja ukrepe, kot so razpršeni razpored, obveščevalni in varnostni ukrepi ter bojno pripravljenost.

3.2 DELITEV PREMIKOV

Premike delimo glede na:

1. **Smer**

Razvrstimo jih na nastopen, odstopen (umičen), bočno nastopen, bočno odstopen in kombiniran premik.

2. **Dolžino**

Največkrat izvajamo normalni premik, lahko pa izvajamo vsiljeni premik.

3. **Čas**

Premik izvajamo lahko podnevi, ponoči ali kombinirano – dnevno nočni. Premik dnevno lahko izvajamo do 12 ur dnevno oziroma 10 ur dnevno v kolikor ima TSK vsiljeni premik.

Hitrost premika zavisi tudi od stopnje prehodnosti zemljišča. Imamo lahko prehodno zemljišče katere peš podnevi izvajamo 4km/h, ponoči 3,2 km/h. V kolikor imamo pogojno prehodno zemljišče lahko peš podnevi izvedemo 2,4 km/h oziroma ponoči 1,6 km/h. V težko prehodnem območju podnevi 1 km/h in ponoči od 0,1 do 0,5 km/h.

Poseben premik je **razčlenjevanje**. To je taktična aktivnost pri kateri VBS preide iz pohodne v bojno razporeditev. Razčlenitev izvajamo pri protinapadu, napadu iz premika, pri uvedbi drugega ešalona v boj, ob izmiku, zamenjavi in preoblikovanju VBS.

Razčlenjen razpored je razpored enote po fronti in globini, kjer se enote običajno nahajajo v pohodnih kolonah. Običajno se uporablja pri prehajanju iz pohodnega v bojni razpored in obratno. Ta razporeditev zmanjšuje ranljivost na nuklearno, kemijsko, letalsko in raketno-topniško delovanje nasprotnika in hkrati omogoča hiter manever in razvijanje v bojno razporeditev. Enote oblikujejo razčlenjeno razporeditev, ko pridejo v rajon nasprotnikovega opazovanja z zemlje, oziroma v domet uspešnega delovanja njegove artilerije in raketnih enot taktičnega dometa.

3.3 NAČRTOVANJE PREMIKA

Pri načrtovanju premika moramo določiti naslednje: začetno točko, regulativno točko, točko razčlenjevanja.

Začetna točka je točka s katere načrtujemo začetek premika.

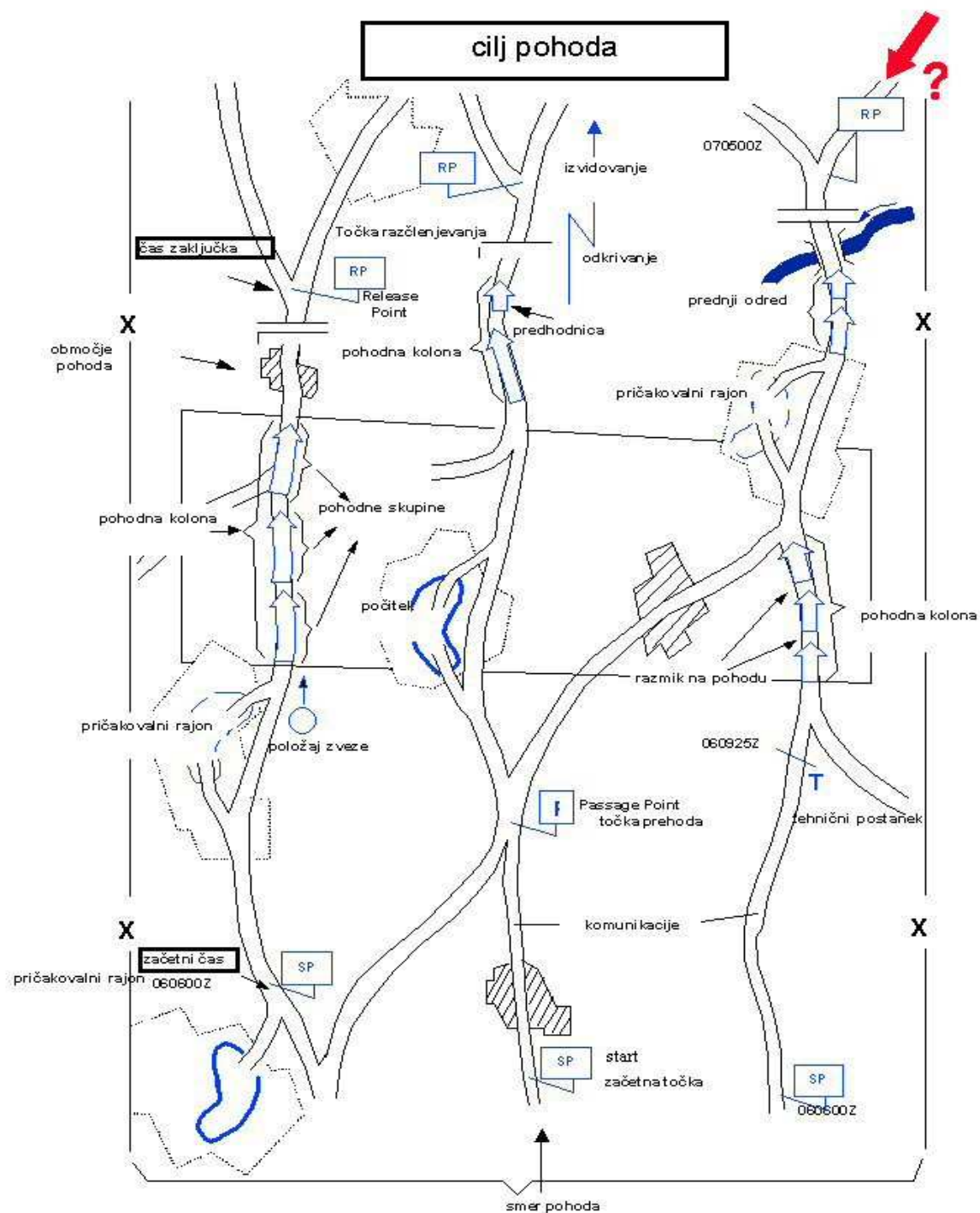
Regulativna točka je časovna opredelitev prehoda začelja preko določene točke ob določenem času. Regulativne točke načrtujemo na dve do tri ure premika.

Točko razčlenjevanja določimo ob prehodu v bojno razporeditev in je v bistvu konec premika.

Način premika, določimo ali bomo izvedli s prevoznimi sredstvi ali peš. V kolikor bomo izvajali premik s prevoznimi sredstvi je med izvedbo prepovedano prehitevanje, razen, če imamo pokvarjeno vozilo, ki ga odstranimo iz kolone in ga skušamo popraviti ali damo prednost vozilom na prednostni vožnji. Izvedo premika peš načrtujemo v koloni po eden ob robu cestišča, razen pri bojnem zavarovanju.

Načrtovati moramo vsakih pedeset minut predaha, ki jih VBS nameni predahu (moštvo se odžaja, popravi opremo). Predah traja deset minut in se ne spreminja razporeda kolone in ne odlagamo opreme.

Odmor načrtujemo v drugi polovici premika in traja dve do tri ure. Premiki, ki so krajši od šestih ur nimajo odmorov. Počitek načrtujemo pri večdnevnikih premikih in je namenjen počitku moštva ter dopolnjevanju. Motorna vozila v tem času pregledamo oziroma odpravimo morebitne napake.

Slika 4 : Načelna shema premika
Vir: Taktika- skripta, str. 148

3.4 IZVAJANJE PREMIKOV

Razpored VBS mora na premiku zagotavljati potrebno hitrost premika, pravočasen prihod v določeni rajon, čim manjšo občutljivost enot, pogoje za boj v srečanju, potrebne pogoje za hitro razvijanje v bojno razporeditev, neprekinjeno povezanost s prostorskimi enotami in civilnimi organi v rajonu premikanja (prostorske enote in civilni organi lahko pripomorejo k uspešni izvedbi premika, zlasti pri premagovanju vodne ovire, objektov in vozlov na komunikacijah), zveze in neprekinjeno poveljevanje. Kolona je sestavljena največkrat iz izvidnice, enot za dovajanje, glavnine in tehnične skupine. Poleg naštetih ima VBS še bočno in začetno zavarovanje v skladu s situacijo.

Premiki se izvajajo predvsem v nočnem času ali v pogojih slabše vidljivosti oziroma tudi podnevi kadar zahteva bojna naloga. Razpored mora omogočati zmanjšanje posledice NKB udara in zagotoviti tajnost ter varnost premikov.

Pri premiku se izogibamo naseljenim mestom, prehode kot so ozke doline, mostovi, križišča, prevoji, klanci, vrhovi, najprej pošljemo izvidnico, nato te točke zavarujemo ter poskušamo čim hitreje prečkati. Hitrost premika prilagodimo najpočasnejšemu v koloni.

3.5 IZVIDOVANJE ZA PREMIK

Izvidnica izvede izvidovanje poti, ugotovi značilnosti poti, prevoznost in možnosti za prehod VBS. Pregleda in očisti zbirno območje. Izvidnica se nahaja na vozilih 5 – 15 km in če se giblje peš 2 – 5 km pred kolono lahko, pa se pošlje tudi vnaprej. V kolikor se predvideva boj v srečanju je izvidnica sestavni del bojne skupine. Enote za dovajanje se pošiljajo naprej zato, da zagotavljajo varen in organiziran prihod enote v zbirno območje.

Čelno zavarovanje omogoča neprekinjenost premika, izvidivanje in opazovanje smeri, ščiti jedro premika in zagotavlja razvijanje glavnine sil za boj. Čelno zavarovanje je odvisno od naloge VBS, nasprotnika, lastnih sil, terena in vremena in je moči do okrepljenega voda. Moč je odvisna od naloge enote, nasprotnika, lastnih sil, terena in vremena. Enota se giblje 1 - 2 km pred glavnimi silami, po potrebi izdvoji še čelno patroljo.

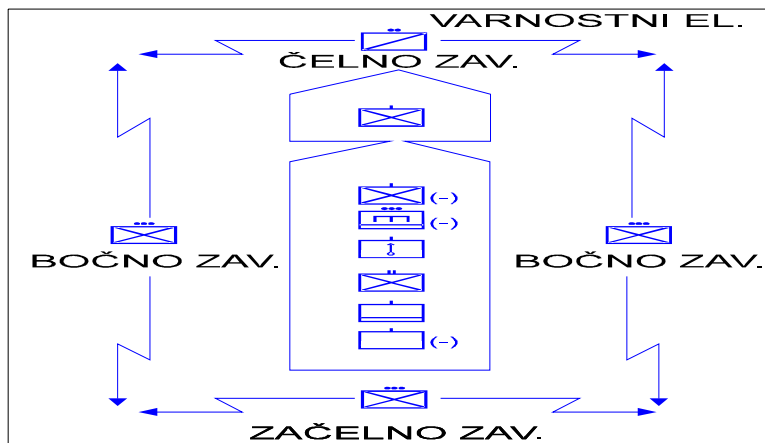
3.6 ZAVAROVANJE PREMIKA

Vsak premik VBS moramo zavarovati z bojnim razporedom. Elementi zavarovanja premika so čelna izvidnica, patrolja, bočni izvidniki oziroma bočna zaščita, jedro kolone in začelje.

Pomembna in občutljiva mesta zavarujemo pred premikom VBS.

Naloga enot, ki imajo nalogo bočnega zavarovanja je zavarovanje VBS pred napadom nasprotnika iz boka. Sile za bočno zavarovanje so do moči voda. V kolikor sodelujejo prostorske sile lahko izvajajo bočno zavarovanje.

Naloga enote za začetno zavarovanje ščititi pred napadom iz začelja. Sestava enote za začetno zavarovanje je do nivoja voda. Omogočajo odmik od nasprotnika. Ščitijo tudi zaostale dele enot. Enota za zavarovanje se nahaja do 0,5 km izza glavnine.

Slika 5 : Zavarovanje premika

Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

3.7 PREMIK GLAVNINE

Glavnino predstavlja vod in ostale pridodane enote. Glavnina sil mora zagotavljati vodenje in poveljevanje, vzdrževanje zvez z zaščitnimi enotami, podporo enot v zavarovanju in oskrbo enot v zavarovanju. Za premik so odgovorni poveljniki enot znotraj zamisli poveljnika VBSK oziroma nadrejenega poveljstva (brigade ali operativne skupine). Razmik med enotami je 1 – 2 km. Tehnično skupino sestavljajo mehaniki in saniteta.

Razmik med vozili v koloni je v odprti 50 do 100 m in v zaprti je razmik 20 do 25 m. Posebni pozornost moramo posvetiti infiltraciji. V koloni je prepovedano prehitevanje. Pokvarjena vozila in sredstva odstranimo in popravimo. V kolikor izvajamo premik peš vojaki hodijo v koloni ob robu cestišča. Glavna kolona omogoča potrebno hitrost. Zagotoviti mora čim hitrejši razvoj enot za boj. Pohodne kolone so odvisne od poti vendar glavna kolona se premika vedno na najboljših poteh.

Pri premiku moramo zagotoviti sodejstvovanje v primeru boja pri srečanju.

3.8 PREDAHI, ODMORI IN POČITEK

V kolikor izvajamo premik v pohodni obliki, je predah vsakih 50 min in traja 10 min, z vozili na vsake 2-3 ure 15 – 20 min. Razpored kolone se ne spreminja in vojaki ne odlagajo opreme.

Odmor se izvede v drugi polovici dnevnega premika in traja dve do tri ure. Premik, ki traja manj kot šest ur nima odmora. Čas med odmorom izkoristimo za popolnitev enot in prehrano moštva.

Počitek izvajamo na večdnevnik premikih in traja od 12 do 24 ur.

ZEMLJIŠČE

VBS morajo upoštevati določena pravila, ne glede na to ali so v stiku s sovražnikom ali ne:

1. Uporaba zemljišča za zaščito

Zemljišče nam nudi naravno prikrivanje pred sovražnikovim opazovanjem in zaščito pred sovražnikovim ognjem. Zemljišče kot tako je prostor z vsemi svojimi značilnostmi, kot so relief, poraščenost, hidrografija, naseljenost, komunikativnost, prehodnost, geološka sestava tal itd., ki so pomembni elementi, ki vplivajo na pripravo in izvedbo določenega premika.

Terensko vožnjo uporabljamo vedno kadar smo v stiku s sovražnikom ali kadar je stik s sovražnikom pričakovan. Med vožnjo in premikanjem upoštevamo naslednja pravila:

- a) uporabljamo kritje in masko, ki nam je na voljo,
- b) izogibamo se premikom po grebenih,
- c) z ognjenega položaja se nikoli ne premikamo naravnost naprej,
- d) odprta območja prečkamo hitro in previdno.

2. Izogibanje možnim zasednim položajem

Enote se morajo izogibati velikim odprtim območjem, posebno tistim, na katerih dominira visoko zemljišče. Izogibamo se tudi možnim smerem, katera po predvidevanjih uporablja sovražnik za smeri delovanja.

3. Uporaba protiukrepov

Običajno enote uporabljajo dimne zaves, direktni ali indirektni ogenj, kajti nikoli ne smemo dovoliti, da bi sovražnik nepričakovano deloval po naših silah.

4. Izkoriščanje zmožnosti LKOV

LKOV lahko razvijejo veliko hitrost ter hitro zamenjajo smer vožnje ali se ustavijo. Pri tem se izkorišča vsa naravna zaščita pred sovražnikovim ognjenim delovanjem. Velika pozornost se namenja prečkanju odprtih območij.

5. Vzpostaviti stik s sovražnikom z najmanjšim delom enote

Med premikom je najbolje, da imamo na čelu le majhen element, glavni del enote pa za njim v pripravljenosti, da takoj odgovori z ognjem ali podpira čelni element.

Lastnosti posameznih vrst zemljišč, ki se pojavljajo med samim premikom.

3.9 VRSTE ZEMLJIŠČ

1. Manevrsko zemljišče

S tem pojmom označujemo zemljišče, kjer se lahko vse enote brez posebne opreme bojujejo in urijo. Praviloma leži na nižjih nadmorskih višinah, ter je dobro prehodno in komunikativno, z obdelanimi kmetijskimi površinami, ima močno hidrografijo, itd.

2. Hribovje

Praviloma leži na srednji nadmorski višini, je poraščeno z gozdovi, redko naseljeno, ima dobro hidrografijo, je močno razgiban, ima razvito mrežo ozkih poti, itd. Premik v hribovitem svetu je fizično naporen, kar otežuje še klima.

3. Sredogorski svet

Praviloma leži na višjih nadmorskih višinah, je delno poraščeno z gozdovi, zelo redko naseljeno, močno razgiban (globoke doline, visoki vrhovi, strma pobočja), slabo komunikativen, itd.

4. Visokogorski svet

Leži na višjih nadmorskih višinah, je slabo poraščen, nenaseljen, brez tekoče vode, slabo komunikativen, zelo razgiban. Daleč najtežje razmere za premik peš so v visokogorskem svetu. Ob enem ta svet nudi zelo slabo maskirno okolje, poleg tega pa imamo ponavadi zelo slabe vremenske razmere. Od vojakov zahteva odlično fizično pripravljenost.

5. Kras

Kras je pri nas zelo dobro poraščen z gozdovi in nizkim rastjem, zelo razgiban (vrtače, jame,...), dobro komunikativen in naseljen. Omogoča dobro maskiranje in s tem hitrejši premik.

6. Naselja

Nahajajo se v glavnem na manevrskem zemljišču in dolinah. V glavnem so manjša z manjšimi družinskimi hišami in gopodarskimi poslopji. Ulice so večinoma ozke. Imamo zelo slabo maskirno okolje.

7. Gozdovi

Nahajajo se povsod razen v visokogorskem svetu. Večina gozdov je v hribovju. Nudijo odlično maskirno okolje.

Drugi najpomembnejši element zlasti pri premiku v obliki pohodništva je klima oziroma **vremenske razmere**.

Za premik v snegu je značilno:

- a) Specifičnost maskiranja
- b) Premik na manjših razdaljah
- c) Utrujenost
- d) Itd.

Za premik v neurju je značilno:

- a) Možnost presenečenja
- b) Slaba vidljivost
- c) Strah
- d) Težak premik
- e) Težje opazovanje

Najtežje razmere so pozimi, po drugi strani pa je najboljši čas za premik ponoči in v slabi vidljivosti. Noč in slaba vidljivost nam nudita varnost na določenem območju.

4 TAKTIČNO PREMIKANJE

4.1 FORMACIJE PREMIKANJA

Oblike premikanja nam pomagajo pri poveljevanju in kontroli enot. Poveljniki se vedno postavijo na mesto, s katerega najbolje izvajajo poveljevanje in kontrolo nad premikajočo se enoto. Njihovo mesto je odvisno tudi od uporabljene tehnike premikanja. Biti mora popolnoma razumljivo, da tehnike vplivajo na to, kako se spreminja oblika premikanja.

4.1.1 Oblike premikanja oddelka, kot sestavnega dela VBS

1. Vkrčni oddelek

Kadar je oddelek vkrcan, deluje kot celotni oddelek. V tem primeru oddelek ne more izvajati samovarovanja, temveč je del voda, kot njegov čelni ali varovalni element.

2. Izkrčni oddelek

Izkrčni oddelek se premika samostojno ali kot izkrčni element voda. Premikanje je načeloma podprto in varovano z elementom LKOV al drugim izkrčnim elementom voda. Načeloma izkrčni del vodijo njihovi poveljniki. Oddelek se lahko organizira v dve ognjeni skupini, katerih vsaka se razporedi v obliko premikanja klina.

Razporeditev znotraj oblike premikanja mora biti skladna z nalogo, situacijo sovražnika, zemljiščem, vremenom, svetlobnimi pogoji, oborožitvijo ter vlogo enote v izkrčnem elementu. Načeloma je razdalja med posamezniki znotraj oblike premikanja do 10 metrov, kar je odvisno od vidljivosti in zemljišča. Kadar je pomembna hitrost premika, je načelu oddelka poveljnik ognjene skupine s svojo ognjeno skupino.

Če hitrost premika ni pomembna, je položaj poveljnika oddelka in poveljnika ognjene skupine odvisen od njihove ocene, s katerega mesta lahko najboljše vodita in kontrolirata premikanje enote, vizualnega stika z poveljnikom voda in orientacije. Poveljnik oddelka je načeloma vodja druge ognjene skupine in se nahaja v sredini izkrčnega elementa. Med premikom z vizualnimi signali usmerja poveljnika ognjene skupine na čelu. Med samim premikom se člani izkrčnega dela orientirajo po čelnem vojaku. Če se le ta obrne na desno, se enota obrne na desno, če se ustavi, se ustavi enota. Kadar enota pride v stik s sovražnikom, se prav tako ravna po čelnem vojaku.

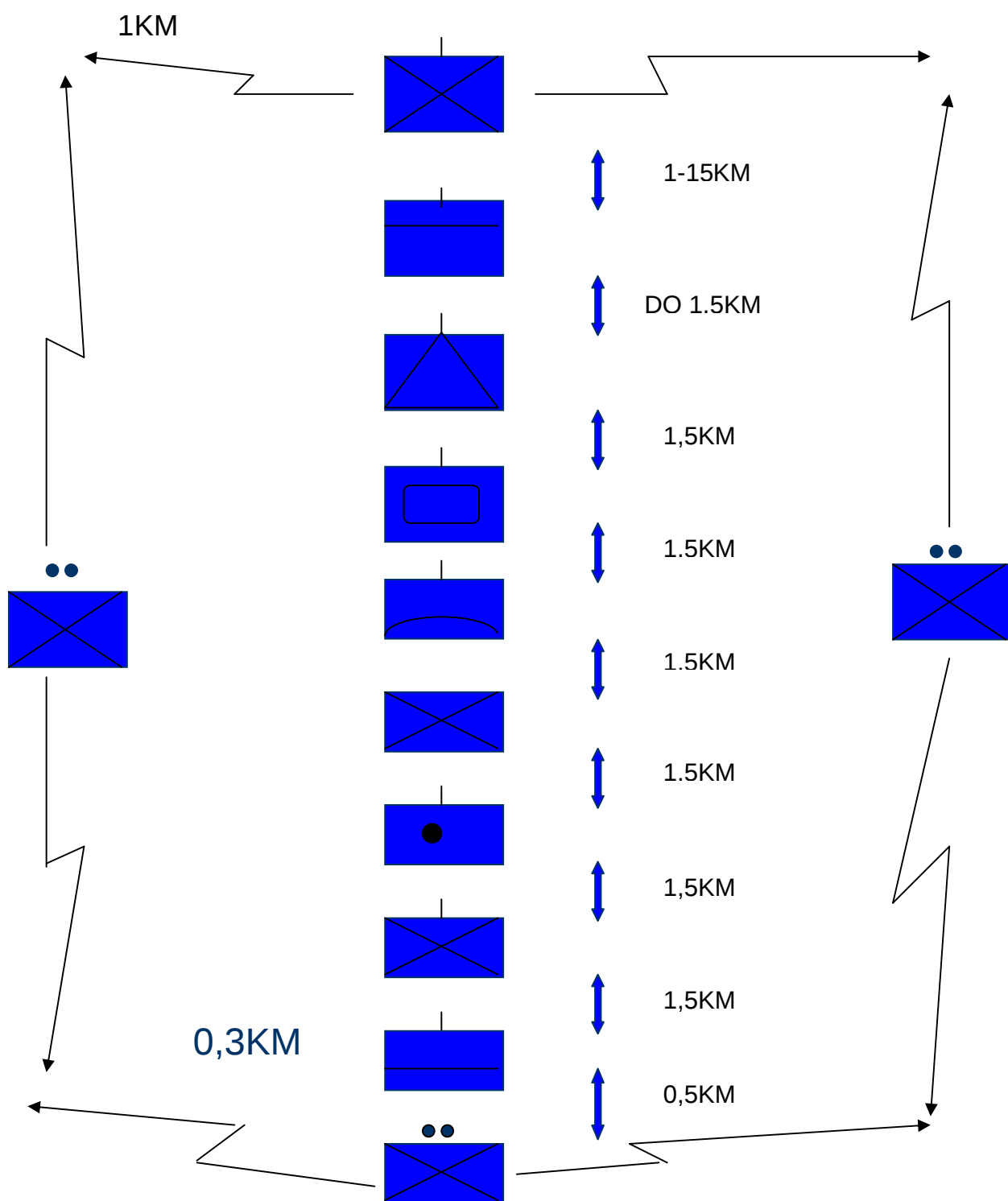
4.1.2 Oblike premikanja vkrčnega in izkrcnega dela voda (VBSK)

Oblika premikanja voda je prav tako kot oddelka odvisna od naloge, nasprotnika, zemljišča, časa in civilistov, (METTC - Mission, Enemy, Terrain, Time, Civilian). Razdalja med vozili se spreminja skladno z zemljiščem, ki ga premagujemo. Vsako vozilo opazuje in varuje svoj sektor ter tako zagotavljajo krožno zavarovanje med premikom. Poveljnik voda poveljuje in usmerja enoto z uporabo vizualnih signalov. Radijske zveze se uporabljajo le kot sekundarno sredstvo komunikacije. Med premikom je zelo pomembno, da pripadniki oddelka neprestano opazujejo svoje sektorje ter obveščajo svojega poveljnika.

Načeloma obstaja pet osnovnih oblik premikanja voda:

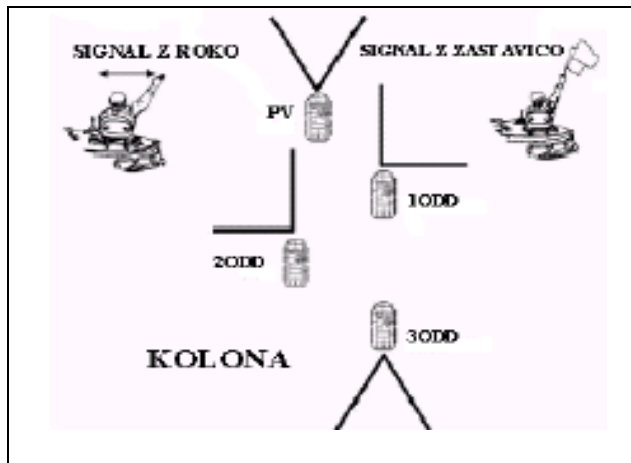
1. Kolona

Kolona se uporablja za cestne premike, med premiki v pogojih zmanjšane vidljivosti ali kadar se premikamo skozi gozdove. Enota se lahko iz te oblike hitro razporedi v drugo obliko premikanja. Kolona zagotavlja enostavno kontrolo nad enoto, dobro varovanje in omogoča dobro ognjeno moč na bokih. Za prerazporeditev v drugo obliko premikanja se uporabljajo vizualni signali.

Slika 6 : Premikanje VBS v koloni, Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

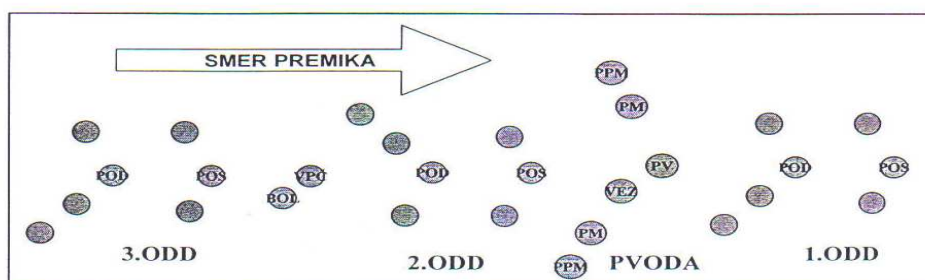
a) vkrcni del

Slika 7: Formacija vkrcnega dela-kolona

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

b) izkrcni del

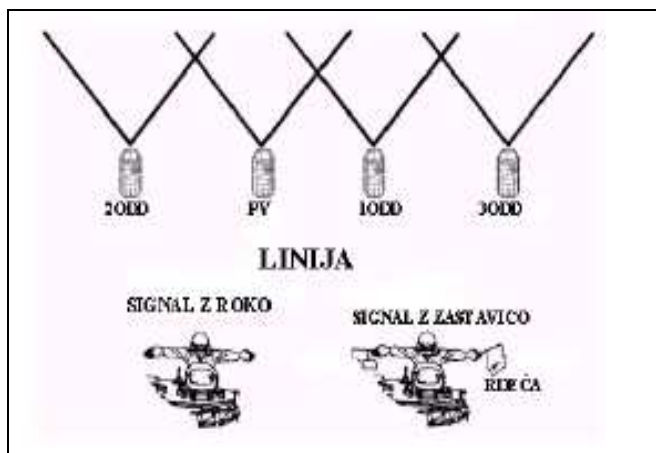
Slika 8: Formacija izkrcnega dela-kolona

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

2. Linija

Linija se uporablja v napadu, pri prečkanju odprtih in nevarnih območij, pri izhodu iz gozdov ali pri uporabi dimnih bomb. Omogoča hiter premik do cilja, veliko ognjeno moč na čelu, vendar nima globine. Če želimo zavarovati boke, se dve vozili premakneta nazaj v obliko premikanja ešalona in zavarujeta boke. Razdalja med vozili je odvisna od zemljišča.

a) vkrcni del

Slika 9: Formacija vkrcnega dela-linija

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

b) izkrcni del

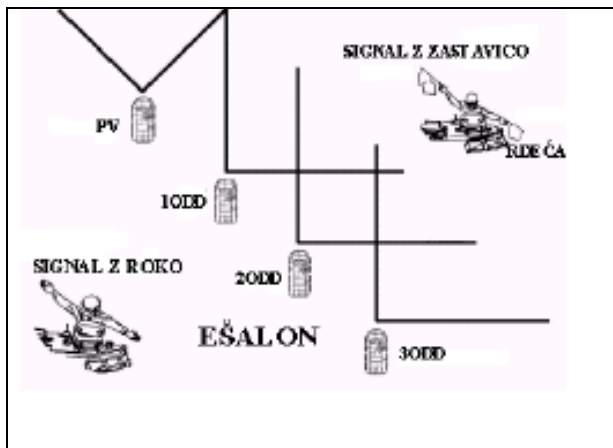

Slika 10: Formacija vkrcnega dela-linija

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

3. Ešalon desno (levo)

Ta oblika zagotavlja veliko ognjeno moč na čelu in obeh bokih. Načeloma se uporablja, kadar mora enota varovati izpostavljene boke.

Slika 11: Formacija vkrcnega dela-ešalon

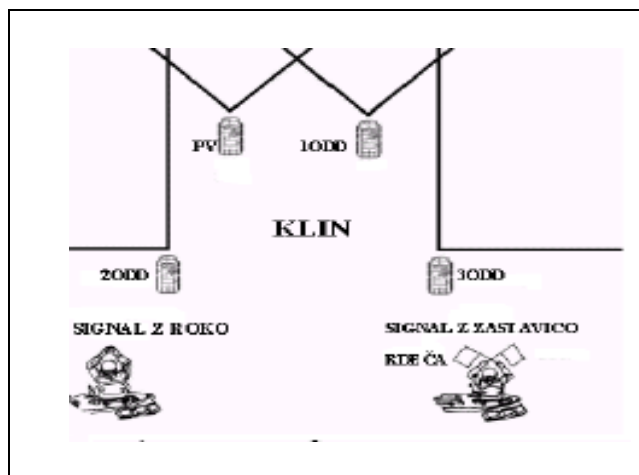
Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

4. Klin

Zagotavlja dobro ognjeno moč na čelu in na obeh bokih. Poveljnik voda zlahka kontrolira vsa vozila in menja obliko premikanja. Načeloma se uporablja kadar sovražnikova situacija ni točno definirana. V stiku s sovražnikom omogoča, da o lahko vedno eden od elementov izvajal manever.

Oblika “V-e” pri izkrcnem delu se uporablja, kadar sovražnikova situacija ni točno definirana, poveljnik enote pa zahteva veliko ognjeno moč na čelu in bokih.

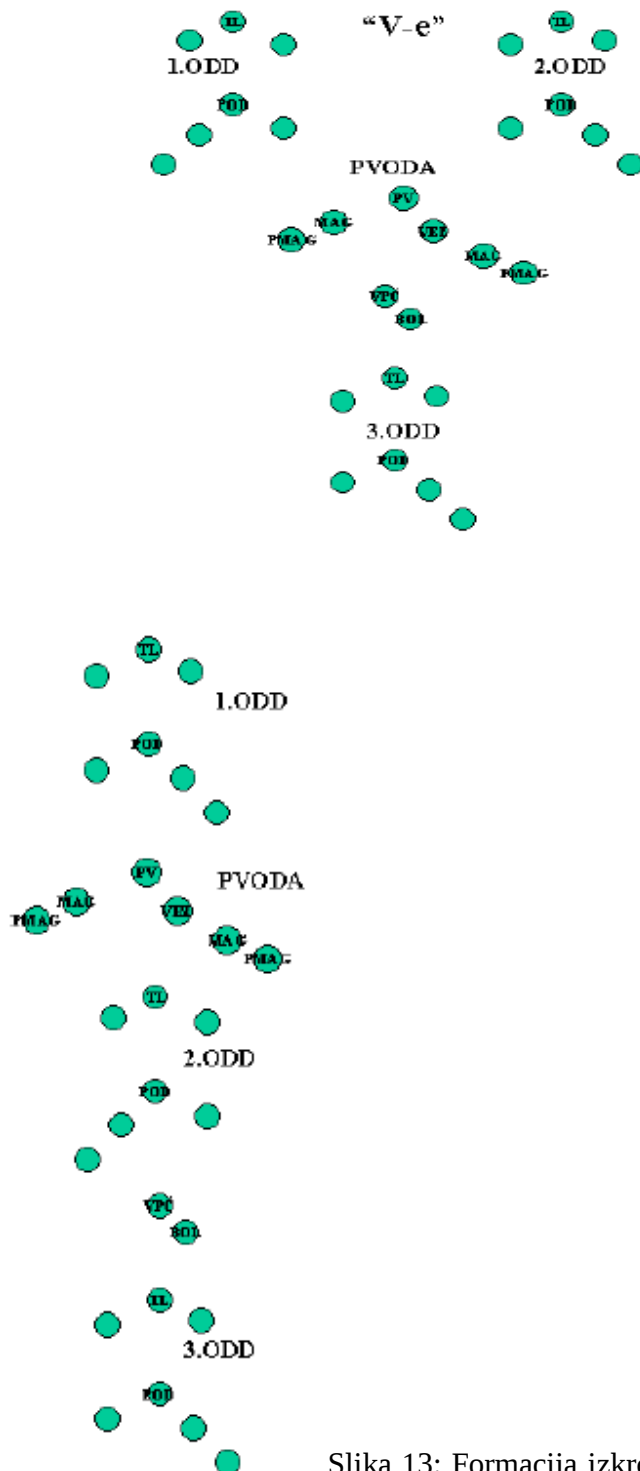
a) vkrcni del

Slika 12: Formacija vkrcnega dela-klin

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

b) izkrcni del

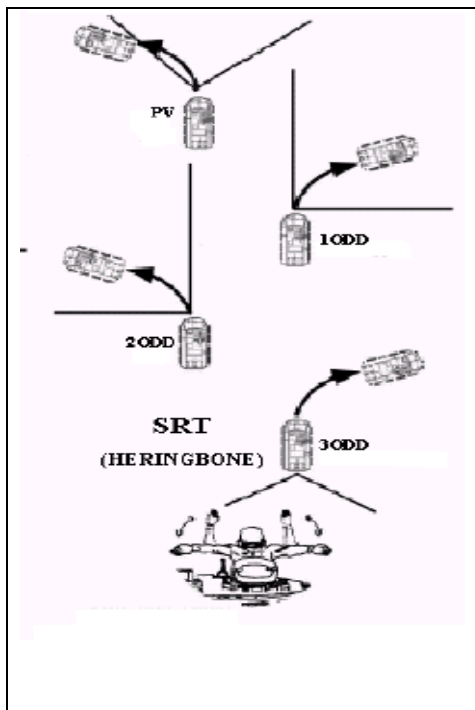

Slika 13: Formacija izkrcnega dela-klin, Vir: Taktični SOP 10.

MOTB, 2007

5. "Srt"

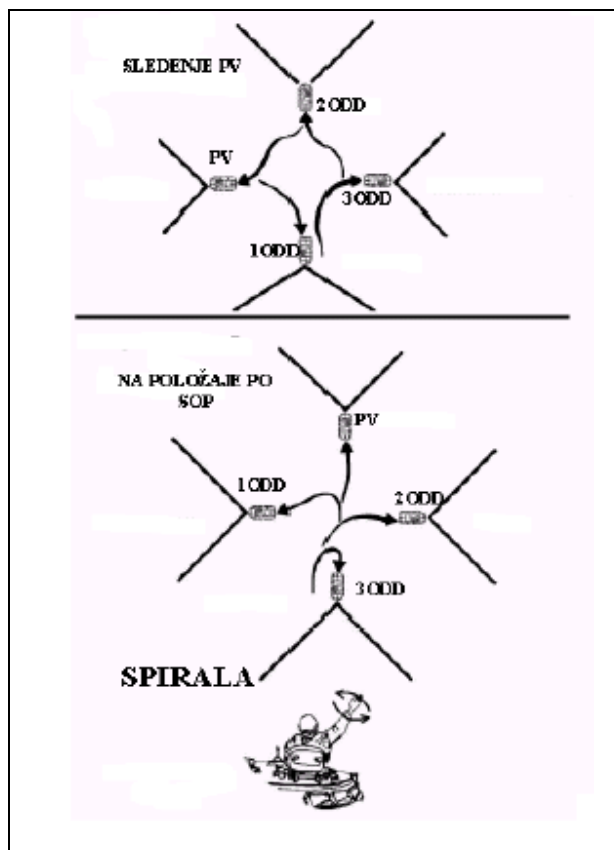
Ta oblika premikanja je v osnovi bojno urjenje, ki se uporablja za razkropitev enote, ko se premika v koloni. Uporablja se v primeru zračnega napada ali kadar se enota ustavi. Omogoča zavzemanje prikritih in zaščitnih položajev izven cest in odprtih območij ter vzpostavitev krožnega zavarovanja.

Slika 14: Formacija vkrcnega dela-srt
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

6. Spirala

Zagotavlja krožno zavarovanje in opazovanje. Uporabna je pri oskrbovanju enote in izdajanju vodnega povelja za delovanje. Ker predstavlja lahek cilj za sovražnika, ni namenjena za uporabo pri dolgih postankih podnevi. Zavarovanje mora vključevati opazovalce zračnega prostora ter izkrcni del.

Slika 15: Formacija vkrčnega dela-spirala
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

OBLIKA	VAROVANJE	OGENJ	KONTROLA	HITROST
KOLONA	- Dobra razpršenost - 360°varovanje	- dober na čelu in začetju - odličen na bokih	- lahka - prožna oblika	- hitra
LINIJA	- odlično na čelu - slabo na bokih	- odličen na čelu - slab na bokih in začetju	- težka kontrola - neprožna oblika	- počasna
KLIN	- dobro 360° varovanje	- dober na čelu in bokih	- boljše kot linija - prožna oblika	- hitrejša kot linija
»V-e«	- boljše na čelu	- zelo dober na čelu	- zelo težka	- počasna
EŠALON	- dobro na bokih in čelu	- dober na bokih in čelu	- težka	- počasna

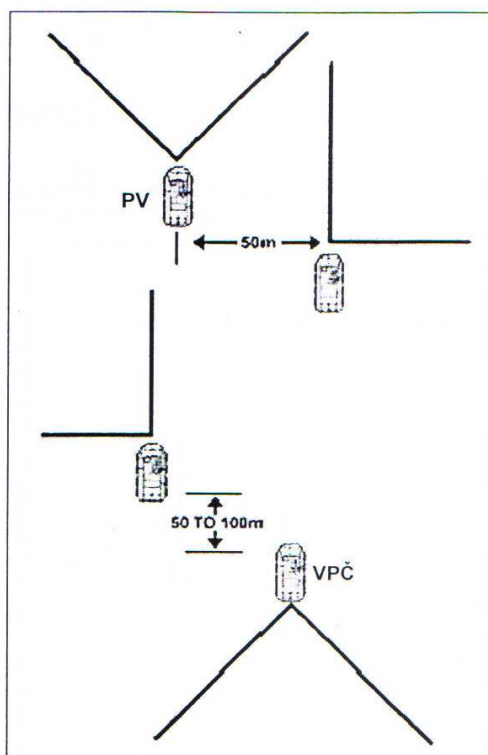
Tabela 2: Primerjava oblik premikanja
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

4.2 TEHNIKE PREMIKANJA

Da bi zmanjšali sovražnikovo prednost, uporabljamo tehnike premikanja, ki nam omogočajo, da vzpostavimo stik z najmanjšim možnim elementom lastnih sil. Načeloma, ko je enota vkrcana, vodi eno LKOV, ko je izkrcana pa ena ognjena skupina. Enota mora menjati oblike in tehnike premikanja glede na možnost stika s sovražnikom.

1. Premik z vkrcano enoto

Vod se premika v obliki premikanja kolone, z razmikom med posameznimi elementi od 50 do 100 metrov. Orožje na vozilih je orientirano tako, da tvori krožno zavarovanje. Ker stik s sovražnikom ni verjeten in je pomembna hitrost, enoto vodi poveljnik voda.

Slika 16: Premik z vkrcno enoto

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

2. Premik z izkrcno enoto

Kadar stik s sovražnikom ni verjeten in ko naloga od enote zahteva, da izkrcni del deluje peš, se uporablja tehnika premika z izkrcano pehoto. Kontrola nad enoto je v tem primeru zahtevnejša, poveljnik voda se načeloma izkrca z enoto, vodni podčastnik pa ostane z elementom LKOV in obratno. Poveljniki oddelkov se premikajo tako, da lahko

kontrolirajo enoto in vzdržujejo vizualni stik z poveljnikom voda ali vodnim podčastnikom. Element LKOV mora biti vedno v poziciji, da lahko podpira izkrcni element.

3. Premik z varovanjem

Premik z varovanjem se uporablja, ko je stik s sovražnikom možen, vendar ne pričakovan. Tehnika omogoča več časa in večjo razdaljo za manever, ko vodilni element vzpostavi stik s sovražnikom. Razdalja med vodilnim in varovalnim elementom se spreminja glede na zemljiše. Če je kontrola nad enoto in vodilni element varovan, se razdalja lahko poveča. Če zemljišče postane bolj nepregledno, vegetacija gostejša in vidljivost slabša, se razdalj med elementi zmanjša, po potrebi spremeni tudi oblika premikanja. Poveča se pripravljenost, hitrost pa se prilagodi taktični situaciji.

a) Premik z varovanjem z vkrcano enoto

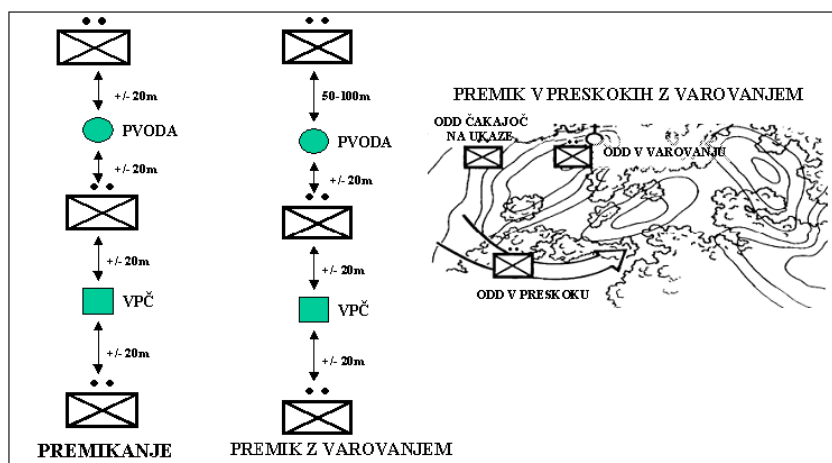
Vod v tem primeru uporablja obliko premikanja kolone, klina, V-e ali ešalona. Poveljnik voda se postavi na drugo mesto ter pošlje eno vozilo 100 do 400 metrov pred glavnino enote. Premikanje enote je kontinuirano, z uporabo zaščite in prikirivanja. Pomemben je vizualni stik med vodilnim vozilom in vozili, ki izvajajo varovanje. Vodilno vozilo mora zmanjšati hitrost premika, če vozila in varovanje ne morejo slediti. Poveljnik vodilnega vozila mora biti b vizualnem stiku s poveljnikom voda, ter se ravnati o njegovih poveljih in signalih.

b) Premik z varovanjem in izkrcano enoto

Izkrcani element načeloma uporablja obliko premikanja klina. Vodilni element se premika 50 do 100 metrov pred glavnino enote. Element LKOV je lahko bolj v ozadju ali na bokih in mora zavzemati položaje, s katerih lahko varuje izkrcani element, posebno vodilni element. Ta tehnika se uporablja redko, kajti enote morajo ostati vkrcane do zadnjega možnega trenutka.

c) Premik z varovanjem v preskokih

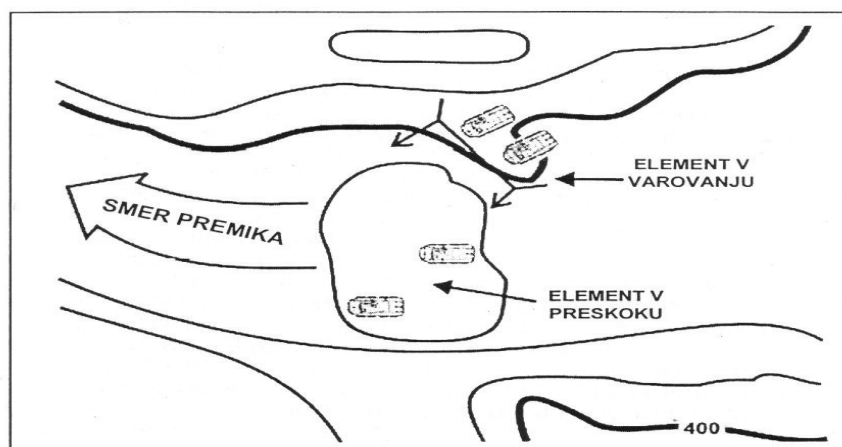
Ta tehnika se uporablja, ko je stik s sovražnikom verjeten in zahteva preišljene in najprevidnejše premikanje. Poznamo "izmenična" in "zaporedna" premikanja z varovanjem v preskoku. Varovalni element varuje element v preskoku z zaščitenega in prikrita položaja, ki zagotavlja dobro opazovanje in ognjeno delovanje na pričakovanje položaje sovražnika. Če element v preskoku vzpostavi stik s sovražnikom, mora element v varovanju takoj vzpostaviti podporni ogenj. Element v preskoku se premakne naprej na predhodno izbrani položaj, ga zavaruje, da se element v varovanju lahko premakne naprej. Dolžina vsakega preskoka je skladna z dometom orožja, možnostjo opazovanja ter sektorja ognja.

Slika 17: Premik v preskokih z varovanjem
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

d) Premik z varovanjem v preskokih z vkrcano enoto

Kadar vkrcni vod uporablja premik z varovanjem v preskokih, se hako hkrati premikata eno ali dve LKOV, medtem ko jih ostala vozila varujejo. Ko element v preskoku doseže nove položaje, lahko izkrca določeno število ljudi za zavarovanje položajev. Takoj, ko je območje zavarovano se ostanek enote premakne naprej. Postopek se ponavlja z napredovanjem enote. Oddelek v preskoku zavaruje nove položaje in varuje premik drugega oddelka in poveljstva voda naprej. Poveljnik voda po zavzetju novih položajev izda povelja za naslednji preskok.

Slika 18: Premik z varovanjem v preskokih z vkrcano enoto
Vir: FM 3-21.9

e) Premik z varovanjem v preskoku z izkrcano enoto

Postopki se izvajajo enako kot z vozili le, da je razdalja med elementi zmanjšana zaradi manjšega učinkovitega dometa pehotnega orožja. Enota, ki je v preskoku uporablja obliko premikanja klin, enota v varovanju pa lahko izbira med strelsko linijo in klinom. Element LKOV zavzame položaje, s katerih lahko učinkovito podpira izkrcni element. Da bi vozila lahko učinkovito izvajala podporo, tudi ta element uporablja varianto premikanja z varovanjem v preskokih. Običajno s pri tem uporabi varianto linijske oblike premikanja za varovanje premikajočih se vozil.

4.3 TEHNIKE PREMIKANJA V SESTAVI ČETE

Ko se vod premika kot del čete ali kot del četne bojne skupine (ČBS), se lahko angažira kot enota v preskoku. Celotni vod ali samo del voda, se lahko uporabi tudi kot ČBS za varovanje premika druge enote. Kadar vod nastopa, kot enota v preskoku, se lahko premika z vkrcano ali izkrcano pehoto. Če pride do stika s sovražnikom, izkrcni element načeloma uporablja premik z varovanjem v preskokih. Vod ima večjo svobodo manevra, kadar se premika kot samostojna enota, ker ima v varovanju četno skupino. Kadar se v preskokih premika izkrcana pehota, lahko poveljnik čete odredi, da ostanejo vozila z četno skupino v varovanju. Kadar tega ne odredi, poveljnik voda razporedi vozila tako, da kar najboljše podpirajo in varujejo izkrcano pehoto v preskokih.

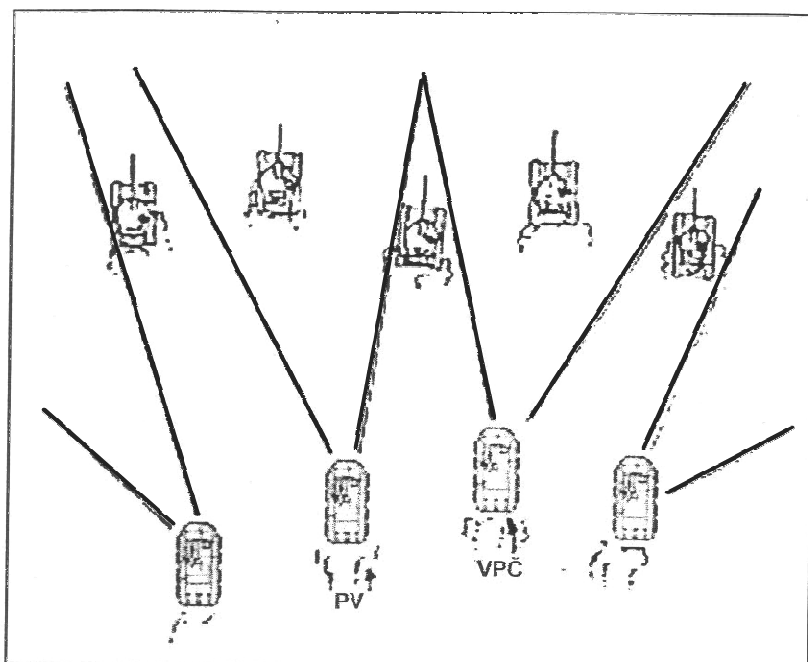
4.4 PREMIKANJE VODNE BOJNE SKUPINE V SODELOVANJU S TANKI

V vodni bojni skupini, mehanizirana pehota pogosto nastopa z vodom tankov. Vsaka enota ima nekaj pomanjkljivosti, glede na opremo, toda skupaj se lahko uspešno dopolnjujejo in podpirajo. Kadar vidljivost in zemljišče omogočata premike z vkrcano pehoto, načeloma enote vodijo tanki, katere varuje ali jim sledi pehota. Izkrcana pehota, varovana z LKOV in tanki vodi kadar:

- a) ovire onemogočajo premike ali jih ni mogoče obhoditi,
- b) grobo ali naseljeno zemljišče, katerega ni mogoče obhoditi,
- c) je vidljivost omejena.

Vkrcana pehota načeloma vodi skozi gozdove, katere je potrebno pregledati, preden se skozi njih premaknejo tanki.

Kadar vodna bojna skupina uporablja tehniko premika ali premika z varovanjem, bo poveljnik vodne bojne skupine odredil, kje in koliko za tanki se bo premikal motorizirani vod. Načeloma se pri tem uporablja običajen premik, tanki pa morajo biti skupaj toliko, da med njimi in njihovimi boki lahko deluje orožje LKOV. Motorizirani vod se načeloma premika 200 do 400 metrov za tanki, da se s tem izogne neposrednemu ognjenemu delovanju sovražnika po tankih. Kadar je zemljišče strnjeno, se razdalja skrajša, LKOV, pa mora ščititi tanke pred sovražnikovo pehoto in sovražnikovim protioklepnim orožjem.

Slika 19: Premikanje MOTV, ko vodijo tanki

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

Ko je vod vkrcan, bo le redko vodil tankovsko enoto. Načeloma se pehota izkrca in vodi tanke preko ovir, težko prehodnega zemljišča ali kadar je vidljivost omejena. Kadar enota naleti na ovire, se pehota izkrca, odstrani ovire, naredi prehod skozi ovire ali poišče pot okoli ovir. LKOV ostane v varovanju enote v preskoku.

Kadar vodi izkrcana pehota, varovana s tanki in LKOV, mora biti poveljnik voda prepričan, da enota v varovanju natančno pozna njihove položaje in s tem prepreči ogenj po lastnih silah. Prav tako je potrebno paziti, da pri ognjenem delovanju tankov, v neposredni bližini cevi ni izkrcane pehote.

V pogojih omejene vidljivosti, izkrcana pehota načeloma uporablja tehniko premika z varovanjem, čeprav je stik s sovražnikom verjeten. Izkrcana pehota vodi naprej do skrajne točke, dokler še lahko vzdržuje vizualni stik. V pogojih omejene vidljivosti je ognjena kontrola otežena. Prav tako se ne smemo opirati na indirektni ogenj, ki je razmeroma počasen in neuspešen v megli, snegu, močnem deževju in prahu. Prav tako močno deževje zmanjšuje možnost uporabe termovizije.

Kadar se pehota izkrca z namenom, da vodi skozi gozdove ali urbana področja, mora očistiti poti, da se lahko tanki in LKOV varno premikajo po njih. Tehniko premikanja je potrebno modificirati glede na taktično situacijo. Ker je preglednost urejena z ulicami, je potrebno pred premikom preveriti objekte na smeri premika. Izkrcana pehota se premika

vzdolž ulice, ob objektih v modificirani koloni ter pri tem pregleduje objekte. Skladno s premikom, vsak element pregleduje svojo stran ulice in objekte ter se prepriča, da v njih ni sovražnikovih položajev.

Običajna mesta za mehanizirane in motorizirane enote, kjer se morajo prerazporediti v eno kolono so ulice, ceste, poti preko vodnih ovir, močvirij in gozdov. Pri pregledu takšnih mest, je potrebno pregledati daleč naprej, saj se s tem izognemo možnim zasedam. Naloga, ki zahteva pregled površine zemljišča zaradi nevarnosti min zahteva izkrcano pehoto, ki se premika v modificiranem klinu z enim elementom na čelu in enim elementom na vsakem boku.

4.5 OGENJ IN PREMIK (MANEVER) V SODELOVANJU S TANKI

Ko imamo dodeljeno mehanizirano enoto, tankovski vod v sestavi četne bojne skupine, lahko poveljnik izkorišča zmožnosti obeh vrst enot. V tehnikah premika, kadar nimamo stika s sovražnikom, so tanki načeloma na čelu, zaradi boljše zaščite in ognjene moči. Tanki lahko uničijo tanke s svojim glavnim orožjem in tudi zagotavljajo veliko ognjeno moč z ostalimi orožji.

Ker imajo LKOV in tanki veliko gibljivost in hitrost, lahko izvajajo premik z varovanjem v preskokih med seboj. Prav tako tanki lahko zagotavljajo veliko ognjeno moč med premikom. Kombinacija tankov in izkrcane pehote omogoča poveljniku različne možnosti:

- a) manever z vkrcano enoto v sodelovanju s tanki,
- b) manever z vkrcano pehoto v sodelovanju z elementom LKOV,
- c) manever z vkrcano pehoto v sodelovanju z tanki in LKOV,
- d) manever z izkrcano pehoto,
- e) manever z izkrcano pehoto v kombinaciji s katerokoli opisano opcijo.

4.6 TEHNIKA PREMIKANJA V NEPOSREDNEM STIKU (MANEVER)

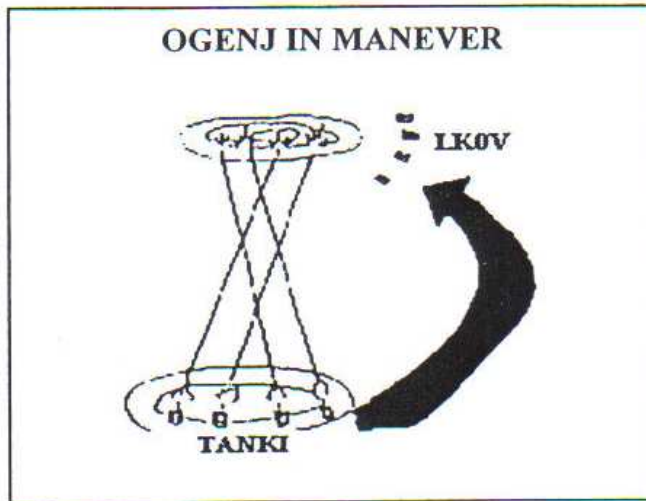
Manever je definiran, kot angažiranje enot skozi premikanje. Podprt je z ognjenim delovanjem s ciljem doseganja premoči.

Poveljnik voda lahko izbere manever z vkrcano pehoto, kadar je pomembna hitrost premika. Tanki pridodajo veliko ognjeno moč, mobilnost in šok k manevru z vkrcano pehoto.

Motorizirana pehota bo načeloma angažirana v ognju in manevru pod naslednjimi pogoji:

- a) V četni bojni skupini, kadar vodijo tanki in pri tem vzpostavijo stik s sovražnikom

- b) V četni bojni skupini, kadar vodi motorizirani vod (vkrcan ali izkrcan) in izkrcana pehota vzpostavi stik s sovražnikom
- c) Kot del čete brez dodeljenih tankov (motorizirani vod (izkrcan ali vkrcan) vodi enote ali varuje premikajoče enote, ki vzpostavijo stik s sovražnikom)

Slika 20: Motorizirana pehota v ognju in menevru

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

V vseh teh pogojih bo motorizirani vod del čete ali četne bojne skupine nastopal kot podporna enota ali kot enota v premiku. Kadar nastopa kot enota v premiku, angažira svoje oddelke, ki napredujejo z uporabo ognja in premika. Če je angažiran izkrcni del, bo poveljnik voda uporabil za poporni element LKOV. Če je enota vkrcana, se lahko premika po ognjenih skupinah ali po oddelkih. Ostanek voda se angažira kot podporna enota za varovanje premika.

Premikajoča enota napreduje podprta z ognjenim delovanjem podporne enote. Tehnika in oblika premikanja sta odvisni od taktične situacije. Kadar je enota pod ognjenim delovanjem sovražnika uporablja premikanje posameznikov, v nasprotnem primeru lahko uporablja premik z varovanjem v preskokih ali izvaja manever znotraj enote.

Kako se premikajo posamezniki, je odvisno od gostote sovražnikovega ognja.

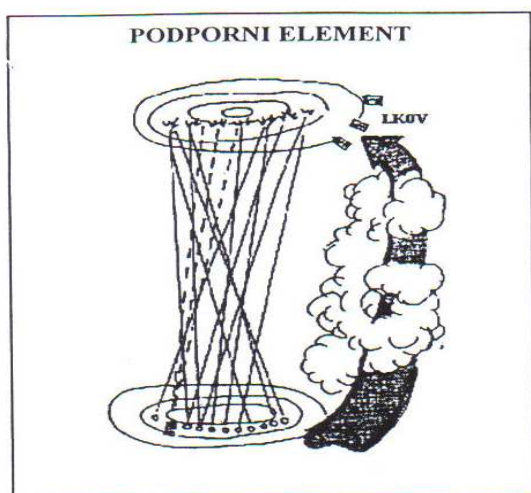
Plazenje se uporablja, kadar je sovražnikova gostota ognja velika in neposredna ter ni primerne zaščite. Vojaki uporabljajo visoko ali nizko plazenje, kar je odvisno od hitrosti napredovanja.

Kratki preteki iz enega prikritega položaja do drugega, se uporabljajo, kadar gostota sovražnikovega ognja ni velika in se lahko izpostavljajo za kratek čas. Izkrcni elementi, ognjene skupine ali posamezniki, uporabljajo to tehniko, da se izognejo sovražnikovemu

ognjenemu delovanju. Vojaki ne smejo biti vzravnani več kot 3-5 sekund, da jim sovražnik ne more slediti z avtomatskim ognjem.

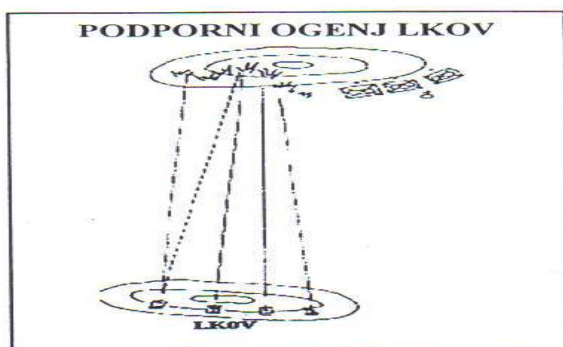
V primeru premikanja LKOV, se eno vozilo premika in napreduje, medtem ko druga vozila ognjeno podpirajo. Premik se lahko izvede tudi po oddelkih, po parih vozil, lahko pa se premiknejo vsa LKOV.

Podporna enota uporablja ognjeno delovanje za ščitenje napredovanja premikajoče enote. Velik volumen nepričakovanega ognja ima večji učinek, kot ogenj s položaja, ki ga sovražnik opazi. Učinkovit ogenj je ključ za uspeh enote v premiku, da preprečimo sovražniku ognjeno delovanje po enoti v premiku.

Slika 20 : Podporni element

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

Slika 21: Podporni ogenj LKOV

Vir: : Začasno navodilo, motorizirani oddelek-vod,2006

4.7 PREMIKI SKOZI NEVARNA OBMOČJA

Nevarno območje je vsako območje na smeri gibanja, kjer je enota lahko izpostavljena nasprotnikovemu opazovanju, ognju ali obojemu. Enote se skušajo izogniti takšnim območjem. Če pa je to nujno, moramo biti posebno pazljivi in kar se da hitri.

Pred prečkanjem takšnega območja naredimo naslednje:

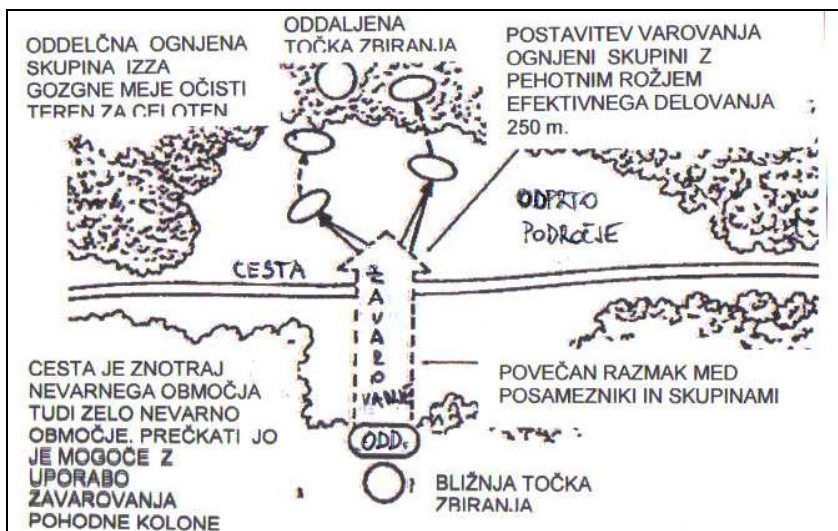
- a) določimo bližnje in daljne rally points (*zbirno mesto*),
- b) zavarujemo bližnje strani (oba boka in začetje)
- c) izvidujemo in zavarujemo daljno območje.

Enoto se ustavi, ko vodilni element signalizira "NEVARNO OBMOČJE". Poveljnik to potrdi in obvesti podrejene poveljnike o bližnji in daljni rally points (*zbirno mesto*). Bližnje varovanje je postavljeno za zavarovanje točke prehoda. Skupina za širše zavarovanje gre preko nevarnega območja, ga očisti oziroma pregleda in zavaruje. Ko je to storjeno, se glavnina hitro in tiho premakne preko nevarnega območja. Majhna enota se lahko premakne naenkrat, v parih ali posamezno. Večja enota se premakne po elementih. Ko se element premika, se premakne na na overwatch (*zavarovan*) položaj ali na daljni rally point (*zbirno mesto*). Bližnje varovanje potem prečka in se postavi na svoje mesto v formaciji, ko enota nadaljuje pot.

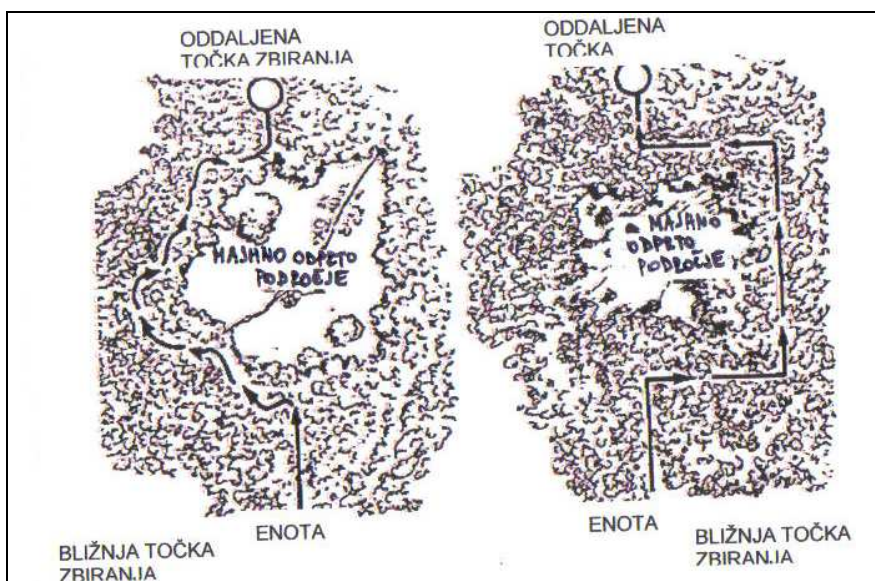
4.8 TEHNIKE PREČKANJA ODPRTEGA OBMOČJA

Ko prečkamo odprta območja, jih najprej s prikritega položaja pazljivo opazujemo iz bližine. Postavimo zavarovanje in pošljemo element, da očisti širše območje. Ko je očiščeno, ostanek enote hitro prečka na najmanjši možni razdalji.

Pri prečkanju velikih odprtih območij uporabljamo premik z varovanjem in premik v preskokih z varovanjem. Premik v preskokih z varovanjem se uporablja na vsaki točki odprtega območja, kjer lahko pričakujemo stik z nasprotnikom ali ko element pride v domet (250m).

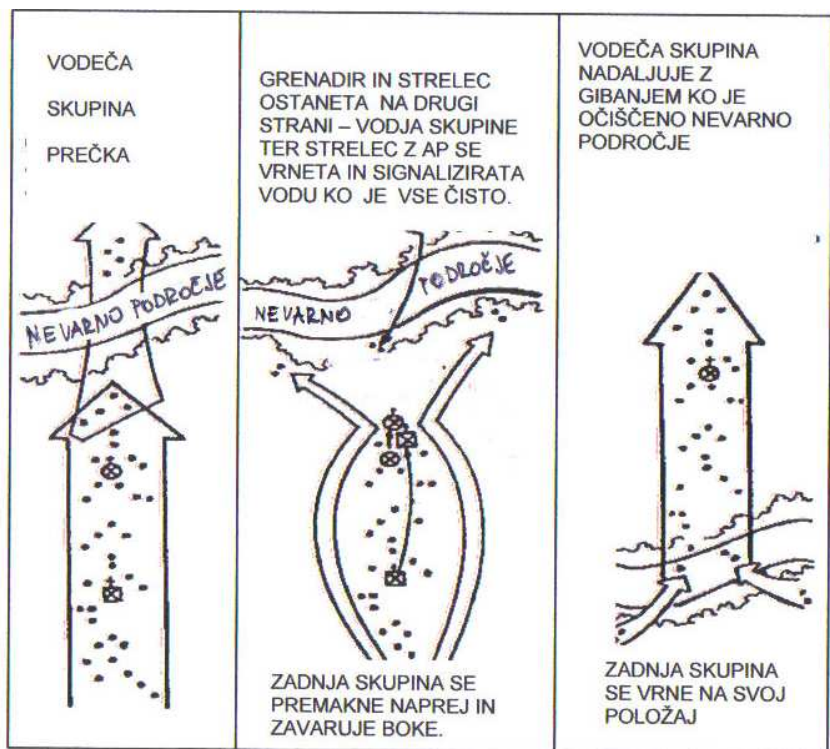
Slika 22: Prečkanje velikega odprtega zemljišča
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

Slika 23: Prečkanje nevarnega območja
Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

1. Majhna odprta območja

Majhna odprta območja obidemmo z uporabo spremembe smeri ali s štetjem korakov oziroma 90 stopinjskim obratom. V prvem primeru uporabimo vegetacijo za kritje in zaščito, ko se premikamo okoli nevarnega območja, dokler ne pridemo do daljnega rally point (zbirno mesto). V drugem primeru se premaknemo mimo nevarnega območja z 90 stopinjskim zavojem pred nevarnim območjem.

Slika24: Prečkanje nevarnega področja

Vir: Taktični SOP 10. MOTB, 2007

2. Ceste in poti

Ceste in poti prečkamo pri ali v bližini zavojev ali nevarnih mest, da zmanjšamo izpostavljenost enote.

Cestni prostor četne pohodne kolone se uporablja za oceno časovne dolžine kolone, ki je sestavljena iz dveh delov:

- prostor, ki ga zavzema posameznik (vključena razdalja med dvema vojakoma),
- približna razdalja med posameznimi elementi pohodne kolone.

Skupna razdalja = Razdalja med vojaki + razdalja med vodi

$$SR = RMV + RMVod$$

Razdalja med vojaki se oceni tako, da se pomnoži s številom vseh vojakov. Med vodi se pomnoži število vodov (minus en vod).

Formacija	2 m med vojaki	5 m med vojaki
Ena kolona	2.4 m	5.4 m

Dve koloni	1.2 m	2.7 m
------------	-------	-------

Dolžina časa:

Hitrost	Enačba
4 km/h	$D\check{C}(\min) = RMV(\text{met}) \times 0.0150$
3.2 km/h	$D\check{C} = RMV \times 0.0187$
2.4 km/h	$D\check{C} = RMV \times 0.0250$
1.6 km/h	$D\check{C} = RMV \times 0.0375$

Kompletni skupni čas:

Enačba:

Skupni čas (SČ) = Začetni čas (ZČ) + Dolžina časa (DČ) + Postanki (Pos)

$$S\check{C} = Z\check{C} + D\check{C} + Pos$$

3. Vasi

Vasi prečkamo na downwind (v smeri vetra), strani in nekoliko stran od njih. Izogibamo se živalim, posebno psom, ki lahko izdajo naš položaj.

4. Položaji nasprotnika

Položaje nasprotnika prečkamo na downwind strani (v smeri vetra), (nevarnost, da ima nasprotnik pse). Paziti moramo na potezne žice in opazovalne naprave.

5. Minska polja

Minska polja zaobidemo tudi, če to pomeni spremembo naše smeri v veliki razdalji. Če moramo iti skozi, potem vodilni element čisti pot skozi za ostanek enote. Vojaki uporabijo roke za detekcijo poteznih žic in uporabo ostrih palic za iskanje min.

6. Potoki

Ko prečkamo **potoke**, poiščemo neravno zemljišče, ki nam omogoča zaščito na obeh bokih. Pazljivo opazujemo širše območje in postavimo zavarovanje za zgodnje opozarjanje. Zavarujemo širše območje in potem prečkamo tiho in hitro.

7. Žične ovire

Žične ovire če so močne, se jim izognemo. Normalno so opazovane. Če jih moramo prečkati podnevi, uporabimo metodo, ki nas izpostavlja najkrajši možni čas. Žične ovire preverimo, da niso varovane z minami, pastmi ali opozorilnimi napravami.

Če jih prečkamo ponoči, gremo preko ali pod njimi po naslednjih postopkih:

Ko začnemo s prečkanjem, se postavimo previdno zraven in previdno damo prvo nogo preko. Nogo nežno postavimo na tla in iščemo varno mesto za položaj, nato damo preko še drugo. Previdno spustimo žico in iščemo naslednji položaje. Postopek ponavljamo. Če gremo pod žico, najprej premaknemo roke. Uležemo se na hrbet in se splazimo pod žico tako, da se porivamo s petami. Orožje imamo na telesu in ga držimo s katerokoli roko. Da preprečimo zapenjanje žice v obleko, jo naslonimo na orožje. Žico si pridržujemo z eno roko in jo ne napenjamo ali vlečemo. S prosto roko tipamo naprej za ostale žice in potezne vrvice.

Če moramo žico prerezati, potem prerežemo najnižjo, tako da zmanjšamo odprtino. Vojaki delajo v skupinah, če je to možno. Žico ovijemo s tkanino blizu količka, prerežemo napol in jo zavijemo nazaj, dokler ne počí. Prosti konec navijemo, da očistimo pot. Kolut žice je težko vodljiv po prerezu in lahko udari nazaj. Če jo moramo prerezati, potem pritisnemo k tlom dva kroga tako narazen, da se vojaki lahko splazijo skozi in jo nato prerežemo, kot je napisano zgoraj.

5 ZAKLJUČEK

V trendovskem razvoju kopenskih oboroženih sil je še vedno zaslediti poteze tradicionalnega pruskega koncepta načina vojskovanja, ki je temeljil na generalni in odločujoči ofenzivi, ki je izhajala iz mobilnosti in ognjene moči, napadu sovražnika preden se ta popolno mobilizira in dosežku presenečenja.

Oklepne, mehanizirane in motorizirane enote so glavni nosilci bliskovitega napada na kopnem. Tank oziroma oklepne enote se še vedno kažejo kot učinkovito sredstvo za taktični preboj utrjenih obrambnih položajev in za nadaljne prodiranje v globino. Učinkovit in hiter napad oklepnih enot je vsekakor možen le ob sodelovanju z ostalimi rodovi in službami, ki omogočajo bojnim enotam uspešen preboj in nadaljne hitro prodiranje v globino.

S formiranjem bojnih skupin se je vsekakor zagotovila izpolnitev določenih zahtev, ki so v današnjem sodobnem bojevanju odločilnega pomena. Pogled na krizna žarišča iz dneva v dan potrjuje besedno zvzo, da ima svoboda svojo ceno. Vsak nov urban spopad je specifičen, svojski, ki pred poveljujoče postavlja vedno drugačno nalogo, katere realizacija zahteva angažiranje različnih sil. Predpogoj za učinkovitost je, da je vsaka od teh sil dobro opremljena, oborožena in izurjena v svojih postopkih. Nosilna enota je temelj, na katerega se naveže ostale elemente in se jih poveže v bojno skupino. Pehota kot taka, naj si bo mehanizirana ali motorizirana, glede na značilnosti današnjih spopadov ni in ne more biti samozadostna.

Največja pozornost vojnih strategov je vedno bolj usmerjena v izboljšavo premičnosti, oklepno zaščito, ognjeno moč in opazovalno-namerilni sistem. Z razvojem novih radijskih zvez je vidna tudi izboljšava koordinacije bojnega delovanja med bojnimi vozili. Vzrok za uspeh operacije tako še vedno leži v dveh elementih, doseženih na strateškem in taktičnem nivoju: element presenečenja in mobilnosti.

Taktiki govorijo o manevru, kot organiziranem in usklajenem premiku sil in sredstev pri pripravi in izvedbi borb na kopnem, morju in v zraku, s katerim bi se z najbolj zaželenim grupiranjem in delovanjem na pravem mestu in v pravem času uresničil zastavljeni cilj. Manever označujejo kot eno od dveh temeljnih komponent vojskovanja, pri čemer je ena ognjena moč. Večkrat pa se uporablja kot premik enot glede na položaj nasprotnika, kjer poskuša doseči in ohraniti pozicijsko prednost. Prednost lahko doseže tudi v primeru, da dopušča sovražniku, da ta sam preide v neugodno pozicijo, in sicer brez premika svojih enot.

Manevrsko vojskovanje, kot način vodenega vojnega delovanja, se odlikuje s svojo hitrostjo, z raznovrstnostjo različnih oblik in z možnostjo odločilne rešitve v obliki preboja, obhoda ali obkolitve.

Ena od pomembnih, če ne najpomembnejših značilnosti manevrskega vojskovanja pa je premik – mobilnost, ki pod določenimi dejavniki (čas, prostor, vreme), omogoča oboroženim silam (enote in oprema) hitrejše, fleksibilnejše in bolj učinkovito delovanje.

Pri tem načinu vojskovanja ne obstaja nekih splošnih, točno določenih pravil in definicij, kako naj se izvajajo določene taktične naloge in operacije. Obstajajo splošne teorije, tehnike in oblike taktičnega delovanja, tista optimalna pa še vedno ostaja v domeni poveljujočega, za katero smatra, da je za določeno nalogo ali situacijo v nekem odločilnem trenutku najprimernejša.

Število variant možnih združevanj onemogoča podrobne opise taktik, tehnik in postopkov (procesov).

V formiranih bojnih skupin so enote in orožja učinkovitejša ko delujejo skupaj. Pomembno je težišče s katerim zagotavljamo hitrejši in učinkovitejši tempo premika. Premik nam mora omogočati tudi enostavno pregrupiranje podnevi in ponoči v vseh pogojih, kar pa zahteva sposobnost in usposobljenost v vseh elementih in postopkih.

LITERATURA

CESTNIK, Andrej: TAKTIČNA ŠTUDIJA, MOTORIZIRANI BATALJON SV 2010 V 4.O

FURLAN, Branimir in drugi: VOJAŠKA DOKTRINA, Defensor, Ljubljana 2006

HUMAR, David: PEHOTNA (GORSKA, MOTORIZIRANA) ČETA-VOD: TAKTIČNI PRIROČNIK ZA BOJEVANJE. Uprava za razvoj, Ljubljana, 1996.

ŠKERBINC, Barbo; BOŽIČ, Dobran; ZAKRAJŠEK, Peter; PETEK Alenka: ZAČASNO NAVODILO, PEHOTNI (MOTORIZIRANI) BATALJON, Ljubljana 2006.

PERČIČ, Leon: ZAČASNO NAVODILO, MOTORIZIRANI ODDELEK-VOD, Ljubljana 2006.

PERČIČ, Leon: TAKTIČNI SOP, 10 MOTB, Ljubljana 2007.

FM 3-19.17, HQ Departments of the Army, Washington D. C., 2005.

ENGLAND, James: RECONNAISSANCE, COMBAT, AND SPECIAL OPERATIONS, Colorado, 1986

PLASTER, John: THE ULTIMATE SNIPER, Colorado, 1993

MC LAUGHLIN, Michael: HOW TO SEE IN THE DARK, North Wales, 2004

VIRI

Department of the Army: FM 3-21.9 THE SBCT INFANTRY RIFLE PLATOON AND SQUAD.

<http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-21-9/index.html>

Department of the Army: FM 3-21.11 THE SBCT INFANTRY RIFLE COMPANY

<http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-21-11/index.html>

Wikipedia: <http://sl.wikipedia.org/wiki>

SEZNAM SLIK IN TABEL

- Slika 1: Sestava poveljstva voda
- Slika 2: Sestava oddelka 3x
- Slika 3: Motorizirani vod Slovenske vojske (projekcija)
- Slika 4: Načelna shema premika
- Slika 5: Zavarovanje premika
- Slika 6: Premikanje VBS v koloni
- Slika 7: Formacija vkrcnega dela-kolona
- Slika 8: Formacija izkrcnega dela-kolona
- Slika 9: Formacija vkrcnega dela-linija
- Slika 10: Formacija izkrcnega dela-linija
- Slika 11: Formacija vkrcnega dela- ešalon
- Slika 12: Formacija vkrcnega dela- klin
- Slika 13: Formacija izkrcnega dela - klin
- Slika 14: Formacija vkrcnega dela - srt
- Slika 15: Formacija vkrcnega dela - spirala
- Slika 16: Premik z vkrcano enoto
- Slika 17: Premik v preskokih z varovanjem
- Slika 18: Premik z varovanjem v preskokih z vkrcano enoto
- Slika 19: Premikanje MOTV, ko vodijo tanki
- Slika 20: Motorizirana pehota v ognju in manevru
- Slika 21: Podporni element
- Slika 22: Podporni ogenj LKOV
- Slika 23: Prečkanje velikega odprtega zemljišča
- Slika 24: Prečkanje nevarnega območja

Tabela 1: Oborožitev in oprema motoriziranega voda

Tabela 2: Primerjava oblik premikanja

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

BS	bojna skupina
VBS	vodna bojna skupina
ČBS	četna bojna skupina
BVP	bojno vozilo pehot
MOTV	motorizirani vod
LKOV	lahko kolesno vozilo
SOP	standardno operativni postopek
KT	kontrolna točka
SOF	Special Operations Forces (sile za posebne operacije)
C4IR	poveljniško-nadzorne zmogljivosti
SBCT	Stryker brigade combat team (brigadna bojna skupina)
ZDA	Združene države Amerike
EU	Evropska unija
NRF	Nato Response Force
METTC	Mission, Enemy, Terrain, Time, Civilian (naloga, sovražnik, teren, čas, civilisti)

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Željka Simič, roj. 23. 11. 1978, Jesenice, kandidatka 17. generacije Šole za častnike, smer pehota, izjavljam, da se avtorica zaključne naloge z naslovom Taktični premiki vodne bojne skupine.

Željka Simič

